

309381

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5.

జెన్నవట్టణము 1918 సం॥ జూన్ నెల 2కి వ తేది శుక్ర వారము

నం 75

నంపుటము. ౫

కాళియుక్తి నామ సంవత్సర శ్వేతమాస బహుళ చతుర్థి.

సంచిక ౭౫

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల కారణమును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. నునాపెనగలిగి యుండును. కఠియింట నుండదగినది.

పసమూలికలచే హిందూదేశమునకు.

లియారుచేయుటకు మంచిమందు.

విదేశములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము దీని బొంబాయి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

(క ద్య కా వ్య ము.)

కావ్యమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు ప్రభవించి? దులభము లేని కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుబాగు? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నది. తెలివిగుల నులభము. ౪00 పుటలు అమృతమ ప్రతిమాత్రమున్నది. వెల 5-0-0. కర్నూలు చేతి.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

కైలి:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకలపు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాకినాడైండు భర 1-8-0. పోస్టుభర్తలు చేరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రికర్ణ

కొంగు వండికుడు, మునిసిపల్ కలెక్షన్లు.

1 ఆంధ్ర సంరక్షణి:— ఒకసంచిక (అనేకమతన విషయములగుల తెనుగుగ్రంథముచక్కనివ్యాసములు.) 0-1-0

2 వర్ణావళ్యకళ:— (కరాళకమత త్రమును గరతలా మలకముగా బోధించును. వాలిశ్వేషములకు మందు. సతాభి మానులకు విందు.) (1218) 0-8-0

3 జన్మాంతరము:— (భూలోత్తరజన్మలను సాధించును. పురణభితిని గాంచును.) 0-8-0

పోస్టువ్యయము చేయు:— ఇట్లు వ్రాయుము:—

కాకినాడ గోదావరి జిల్లా } గోవిందరాజు మారిశ్చంద్రరావు.

Wanted for the Edward High School, Ponur a science L. T., on Rs. 80-5-100 (annual.) Applications should reach the President with particulars before 30th June.

Tumu Narasimha Rao Pantulu, PRESIDENT

1220

17-6-18

చంద్రశేఖర క్యాండిల్ కంపెనీ,

నెల్లూరు. (1096)

1917-18 సంవత్సరమున మదరాసులో జరిగిన వస్తు ప్రదర్శనమునందును, జి. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్, సి.వి.ఇ. గారివలనను యోగ్యతా పరిమితుల బొందియున్న ఈకంపెనీ వారిచే "స్వంత్ర స్టైల్" తో తయారు చేయబడిన శ్రోత్య వత్తులు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతనులై ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నవి. ఒక్కటొక్కటి 7 ఫంటులకు తక్కువ లేక విలుగును. 200 వత్తుల వెల్వె 1-కి రు 18-0-0 200 బండివత్తుల వెల్వె 1-కి రు 18-0-0 మాదిరివత్తులు కోరునారు (రు 1-4-0) ఒకరూపాయ వాలుగవారు ముందుగా నుడియార్డు ద్వారా పంపవలెను. విజ్ఞాపన పలయునారు కంపెనీకి వ్రాసి తెలిపికోస వచ్చును 489

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'రాత్రులు కన్పించు చేతిగడియారములు', 'ఎంత యగ్రరాత్రయందైనను కాలము చక్కగా తెల్పు గడియారములు', 'జనీవా చేతిగడియారము', 'డిటో నిక్కల్ వేండిడి', 'సాచే' పాంపెను, 'యమ్. హెచ్. గావు అండు సన్ను', 'కాకినాడ (గోదావరి జిల్లా)'.

బ్రహ్మశ్రీ భాగవతుల రామమూర్తికాస్తుల వారిచే రచింపబడిన గ్రంథములు.

- 1. విష్ణుసహస్రనామ నిర్వచనము. ఇందు విష్ణుసహస్రనామస్తోత్ర శ్లోకములును, శ్రీశంకర భగవత్పాదుల వారిచే రచింపబడిన భావ్యమును, దానికి జేతులెల్లనుగు తెనుగుగ్రంథమును, బూజుకు బనికి వచ్చునట్లు తుదకు చతుర్థంతనామములను గలవు. ఆగ్రకమగు భూజ నేనుగోరువారి కిది ముఖ్యమగు గ్రంథము. అమృతమములగు కాగితములపై ముద్రింపబడిన కుద్దప్రతి 1కి రు. 1-4-0
- 2. విక్రమార్కచరిత్రము. ఇది సంస్కృత గ్రంథమునకు సరిగా సలక్షణమగు తెనుగున రచింపబడి దొరతనమువారిచే భార్యపుత్రముగ నంగీకరింపబడినది. వెల 1-కి రు. 0-12-0
- 3. హరికారికాశేష సర్వస్వము. ఇది శిష్టకృష్ణ మూర్తికాస్తుల వారు రచించిన హరికారికలచే సాధింపబడిన యాంధ్రభాషా విషయములను గూడ సాధించు వ్యాకరణ గ్రంథము. ప్రాథవ్యాకరణమున కిది మూలమని చెప్పవచ్చును. వెల 1కి రు. 0-4-0

దొరకువోటు:— భాగవతుల వేంకటభాగవతులు, (1148) కళాకాలాంగ్లోపాధ్యాయుడు. విజయనగరము

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి. గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, పి. పి. చిన్ననాథ చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు ౫12, మదరాసు.

సర్వవృద్ధిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

886

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంకోచముతో పోవువారు. నుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇశాం.

ఇది ప్రతి వటుంబమునకు దుండ వలసిన ముఖ్యవిషము. అంగు, మూసాని, జేయలై దుర్బలత పొగ ధైర్యాంశుబడియున్నది ఎన్నిదినమ బంధినను నుండు నుణముమూడు తెలుగు మాత్రమే కాక ఎవర. కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజి 0-8-0. 1 డబ్బా పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి చేయు.

ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు రిప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇశాం. ఉత్తరములకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

విరునామా:— భవలక్ష్మీ కంపెనీ, ౧౦ లింకచేరీఘట్టి, వీధి, సాకారుచేరు పోడు, మదరాసు.

బాలురే వీరులు

- విజయనగరరాజుల కథలు 0-3-0
- చిత్తూరురాజుల కథలు 0-4-0
- దిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు 0-4-0
- గోల్కొండ నవాబుల కథలు 0-2-0

ఈ చరిత్రలచే మన బాలురు పేరు లగుచును. 889 మానేజరు, కలాభివర్ధని, రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

10 శత్రుముల పయగల సింగిల్ సీతెండరు ఇంజను, 8 నేరు కెనకపప్పు వోపర్లు, 80 తుత్తునాగపురేతులు, 20 అడుగుల సాప్టింగు, 1 పెద్దపుష్టి, 9 చిన్న పుష్టి, 6 చుట్టులు కాంపాండుకు వేసే ముండ్రంతులు, ఇంకా యితరసామానాలు నుమారు 1200 రూపాయల కిమ్మకుగల సామానాలు విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. (1232)

కావలసినవారు మిట్టా చిన్న వెంకటసుబ్బయ్య గారికి ప్రొద్దుటూరికి వ్రాసికొనవలెను.

కమ్మమహాజనసంఘము.

కమ్మబాలురకు విద్యాధివేతనములు కడచిన సంవత్సర మీ మహాజనసంఘమువారు వివిధ సాతకాలలలో చదువు బాలురకు విద్యాధివేతనము లిచ్చి యున్నారు. ఈ సంవత్సరము తిరుగ అర్హులయిన వీదబాలురకు విద్యాధివేతనము లిచ్చెదరు. ది 20-7-18 తేదీలోపల విద్యాధిపదభాస్తులలో తాము చదువు తరగతి యోగ్యత, కల ఆస్తి మొదలగు వివరములను వ్రాసి వెంటనే ఈ క్రింది చిరు నామాదారు పేర పంపించుకొనవలయును. కడచినసంవత్సరము వేతనములను పొందినవారు సయితము తిరుగ శ్రోత్రదరభాస్తులను పయి వివరములతో పంపించుకొనవలయును. కవుతరము కృష్ణజిల్లా జా. పద్మనాభయ్య కార్యదర్శి.

ఇండియాగవర్నమెంటుయొక్క వైనాన్ను డిపార్టుమెంటు.

నం. 1250 - ఎఫ్. సిమ్లా, 1918 సం॥ మే 11 వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రాక్క-రూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (సవరనుల) మొత్తము క్రింద, యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిజ్ మెజెస్టీవారి దొరతనమున కియ్యబడును.

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు

నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీన తిరిగి చెల్లించబడునవి

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు

నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీన తిరిగి చెల్లించబడునవి

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు

నూటికి రూ॥ 103 చొప్పున 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీన తిరిగి చెల్లించబడునవి

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు

నూటికి రూ॥ 105 చొప్పున 1928 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీన తిరిగి చెల్లించబడునవి

ఇవన్నీ,

వచ్చుబడి పన్ను లేకుండ

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రాక్క-పు సర్టిఫికేట్లున్నూ

జారీచేయడము.

అసలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్నమెంటువారి రీవిన్యూలున్నూ ఆస్తిని హామీగా ఉంచును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ 1928 వ సం॥ పు యుద్ధ పత్రములు

జారీ వెల:—దరఖాస్తు చేసికోబడిన ప్రతి రూ॥ 100 క రూ॥ 100.

ఇట్టి:—సంవత్సరమునకు నూటికి 5½ చొప్పున ఆరేసి నెలల కొరత సారి చూపు 15 వ తారీఖునకు సెప్టెంబరు 15 వ తారీఖునకు చెల్లించబడును.

కొనిన తారీఖునకు 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు వడ్డీ పత్రములు కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు తరువాత పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనిన పత్రములమీద, కొనిన తారీఖు నుండి 1919 వ సం॥ మార్చి 14 వ తారీఖు వరకు వడ్డీ, కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేష మైన హక్కులు:—ఇకమీదట ఇండియా గవర్నమెంటువారు జారీచేయు ఏదేని పత్రములను బుణమునకు వడ్డీ లేకుండా ఏదేని పత్రములను బుణమునకు వడ్డీ లేకుండా వైతము కట్టు తారీఖున కొనుగో రాక్కమునో సమానముగా 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములు, వాటి చెల్లుబడి కాలములో సమాన విలువకు అంగీకరింపబడును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములమీద వడ్డీకి వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని అది, యితర వచ్చుబడిమీద ఆపన్న కట్టవలసిన రేటుకు నిర్ణయించడము లో గణించబడును. చుట్టము దానికి అధికపన్ను (నూటరూ॥ 100) కట్టదగినట్లుండును.

సెక్యూరిటీలు ఏరూపముగానుండునది:—యుద్ధపత్రము లు (ఎ) ఇన్స్క్రిప్టు (రెజిస్టరెస్) ప్లాట్ సర్టిఫికేట్ల రూప ముగానో (బి) ప్రామిసరీ నోట్లరూపముగానో జారీచేయబడు ను. తదనంతరము ఇట్లమైనయెడల, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులు, లేదా (హాజరు పెట్టువానికి చెల్లుబడిగల) పత్రములు ఉన్న పక్ష: ఆపన్నములను, కర్చులేకుండా పుచ్చుకోవచ్చును.

యుద్ధపత్రములు కొనుగోతు ధరనిరూపముగా జారీ చేయబడవలయునని ప్రత్యేకముగా ఉదాహరించి యుండని యెడల, అది, ఇన్స్క్రిప్టు (రెజిస్టరెస్) ప్లాట్ సర్టిఫికేట్లు రూపమున జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీనోట్లు, ఆలస్యము కాకుండుటకై మొదట, శాశ్వతమైనంత కొద్దిసంఖ్య వేరు వేరు నోట్లుగా జారీచేయబ డును; అయితే అటుతర్వాత, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులుగా ఎట్టి విలువగల నోట్లను దరఖాస్తు పెట్టుకోవడమో వాటిని, ఖచ్చితమండ, పుచ్చుకోవచ్చును. కావలసిన మొత్తమునకు టక్కరే ప్లాట్ సర్టిఫికేట్లు జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్ల రూపముగా పత్రములను బ్యాంకులలోను గవర్నమెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ॥ 100 గాని నూటతో గుణించిన (పూర్ణా నూర్ణగా నుండు) మొత్తములుగాని విలువగాగల ప్రామిసరీ నోట్ల రూపమున యుద్ధపత్రములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదట,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదేని ఇండియా బ్యాంకు లోగాని విద్యుత్తమగా దరఖాస్తు పెట్టుకోవడము,

(బి) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసువద్దగాని యే ఆకౌంటెంటు జెనరలుయొక్కయైన లేదా కంట్రోలరు యొక్కయైన ఆఫీసువద్దగాని యేదేని గవర్నమెంటు ప్రెజిడెన్సీ గాని సబ్ ప్రెజిడెన్సీ గాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనినమీదటను 1918 వ సం॥ జూన్ 8 వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖువరకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తులు దీనితో జతపరచబడిన నమూనా (ఎ) న మూనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, కొనుగోనియొక్క పూర్తిపేరు ను వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెన్సీ చెల్లించబడవలయు నని తాను కోరుకో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

గవర్నమెంటు ఆఫీసులవద్దను బ్యాంకులవద్దను ఇన్స్క్రిప్టు ప్లాట్ రూపముగా పత్రములు కొనడము.

2. ఇన్స్క్రిప్టు ప్లాట్ రూపముగా యుద్ధపత్రములు, రూ॥ 100 ల లేదా దానితో గుణించిన (పూర్తిపూర్ణ) మొత్తముల విలువగలవి, 1918 వ సం॥ జూన్ 8-వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14-వ తారీఖువరకును, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించిన మీదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మీదటను, సరాసరి కలకత్తా పబ్లిక్ బుణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ క్రింది ఆఫీసులలో దేనిద్వారాగాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసు, లేదా యే ఆకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క యైన కంట్రోలరు యొక్క యైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకు లయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదేని ఇండియా బ్రాంచి;

(సి) ఏదేని గవర్నమెంటు ప్రెజిడెన్సీ లేదా సబ్ ప్రెజిడెన్సీ దరఖాస్తులు దీనితో జతపరచబడిన నమూనా (A నమూనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారునియొక్క పూర్తిపేరును వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెన్సీ చెల్లించబడవలయు

నని తాను కోరుకో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్స్క్రిప్టు ప్లాట్ రూపముగా గాని (ప్రామిసరీనోట్ల రూపముగా గాని యుద్ధపత్రములు రూ॥ 25 విలువ గలవిగా వై నను దానితో గుణించిన (పూర్తి రూ॥ 25 ల) మొత్తపు విలువ గలవిగా వై నను, రూ॥ 10,000 ల మొత్తమునకు మించకుండ, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మీదటను, సేవిగస్తుబ్యాంకి పనిచేయు ఏపోస్టాఫీసు వద్దవైనను, 1918-వ సం॥ జూన్ 8 వ తేదీనుండి 1918-వ సం॥ సెప్టెంబరు 21 వ తేదీవరకు, కొనవచ్చును. దరఖాస్తులు దీనితో జతపరచబడిన నమూనా (బి. నమూనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారునియొక్క పూర్తిపేరును వై విలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజిడెన్సీ చెల్లించబడవలయునని తాను కోరుకో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనినపత్రములు, పోస్టుల లైవి గ్రాఫుల ఆకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క సాన్సిఫీసములో ఉంచబడుటకు కోరబడే యెడల అట్లుచేయవచ్చును.

చెల్లించడము

4. (కావలసిన పత్రపు మొత్తమును) రాక్కముగాగాని చెక్కుములముగాగాని చెల్లించవచ్చును. బ్యాంకులలోపత్రములను కొను సందర్భములో, ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకు యొక్క హెడ్ ఆఫీసువద్ద కొనినపుడు ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకు సెక్రటరీ అండు ప్రెజిడెన్సీ పేరటను, ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకుయొక్క ఒక బ్రాంచివద్ద కొనినపుడు సదరు బ్యాంకు ఏజెంటు పేరటను, చెక్కులు వ్రాయబడవలెను. ఒక గవర్నమెంటు ఆఫీసులోగాని ఒక పోస్టాఫీసులోగాని పత్రములు కొను సందర్భములో చెక్కును దరఖాస్తు ఏ యాఫీసులకు పెట్టుకోవడమో ఆయన పేరట వ్రాయవలెను.

పోస్టాఫీసు సేవిగస్తుబ్యాంకిలో దరఖాస్తు దారుని పేరట జరుయైయున్న మొత్తములను తీయడము (విత్తద్రావేయడము) మూలముగా గూడ పోస్టాఫీసులలో (పత్రములకు వైకము) చెల్లించవచ్చును.

ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో, ఇండియా ప్రెజిడెన్సీ బిల్లులుగూడ, (యుద్ధ పత్రముల క్రయమునకు వైకముగా) చెల్లించవచ్చును; బిల్లుయొక్క చెల్లుబడి కాలములో ఇంకను నీలిచియున్న భాగముమీద ఆ బిల్లులమీద ఉండే విలువలో సంవత్సరమునకు నూటికి 4 వంతున లెక్కకట్టి డిస్కాంటు తగ్గించి అది రాక్కముగా అంగీకరింపబడును.

బ్రోకరేజీ

5. ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారాగాని యుద్ధ పత్రములు కొనుటకొనుకై రాక్కముగానో చెక్కు మూలముగానో చెల్లి పబడిన యేదేని మొత్తము విషయములో అట్టివారికి నూటికి రూ॥ 0-2-0 చొప్పున బ్రోకరేజీని ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకులు చెల్లించవలయును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల యొక్కయు (బ్రోకర్లయొక్కయు) ప్లాంపు (ముద్ర) వేయవలయుండి కరెన్సీ కంట్రోలరునకు గాని యే ఆకౌంటెంటు జెనరలునకునైన గాని కంట్రోలరునకు గాని యేదేని గవర్నమెంటు ప్రెజిడెన్సీ గాని సబ్ ప్రెజిడెన్సీ గాని దాఖలు చేయుట యుద్ధపత్రముల కొరకైన దరఖాస్తుమీద అట్టి బ్యాంకర్లకును బ్రోకర్లకును నూటికి రూ॥ 0-2-0 ల చొప్పున బ్రోకరేజీ యియ్యబడును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారాగాని యుద్ధపత్రములు కొనుటకొనుకై ఇండియా ప్రెజిడెన్సీ రూపముగా చెల్లించబడు ఏదేని మొత్తముమీద ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకులచే నూటికి రూ॥ 0-1-0 చొప్పున, బ్రోకరేజీ అట్టి బ్యాంకర్లకుగాని బ్రోకర్లకుగాని చెల్లించబడును.

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రాక్క-పు సర్టిఫికేట్లు

(వచ్చుబడి పన్ను మినహాయించబడినవి.)

రూ॥ 10, రూ॥ 20, రూ॥ 50, రూ॥ 100, రూ॥ 500, కొంతైనవి.

జారీచేయబడిన 5 సంవత్సరములకు తరువాత చెల్లించబడవలసినవి.

జారీ వెల రూ॥ 7-12, రూ॥ 15-8, రూ॥ 28-12, రూ॥ 77-8, రూ॥ 87-8.

6. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రాక్క-పు సర్టిఫికేట్లు

సేవిగస్తు బ్యాంకి పనిచేసే యేపోస్టాఫీసులో వైకను ఎప్పుడైనను కొనవచ్చును. ఏ ఒక మనిషియైనను రూ॥ 10,000 ల గరిష్ట మొత్తమునకు మించి ఉంచుకొని యుండరాదను.

7 ఆ 5 సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను జారీ చేయు పోస్టాఫీసువద్ద ఈ సర్టిఫికేట్లు, వాటికి మొదట చెల్లించియున్న మొత్తమునకు ఏసందర్భములోగాని తక్కువగా కుండు రేట్లప్రకారము రాక్కముగా మార్చుకోవచ్చును. ఈ వివరములను ఇతర వివరములను ఏ పోస్టాఫీసు వద్దవైనను తెలిసికో వచ్చును.

ఎల్. డేవిడ్సన్,
ఆఫీసు చీఫు సెక్రటరీ.

ధనమును నిలువచేయుట.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము.

“శ్రీ సీ సంగ్రామ విజయమున కెట్లు పోడ్పడగలను” అను విషయమును గూర్చి ప్రతిభారతీయుడును ప్రస్తుతము యోచించుచుండవలయును. వేలకొలది భారత సైనికులు తమ బ్రిటిషు సోదరులతో గలసి ఫ్రాన్సు, మెసపొటేమియా, పార్శియా, మున్నగు స్థలముల యందు దైర్యముతో పోరాడుచున్నారు. ఇక సీయుద్ధమున భారత సేనకులను కళాసులును గావించుచున్న సేన ప్రకంఠ సీయము. ప్రతివారూ సంగ్రామ మొనర్చు బాలరు. కాని యెడో యొక విధమున నెల్లరును సంగ్రామ విజయమునకు పోడ్పడగలరు. ఇండియా, ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, ఆమెరికా దేశములనుండి వచ్చిన సైనికులు క్రతువులను పరాజితులచేసి, వారు హిందూదేశమునకువచ్చి శ్రమలను హింసించుటందగ నిరోధించుటకై ప్రయత్నించుచున్నారు. కావున భారతీయు లెల్లరును యాతిరణమున తమకై పోరాడుచున్న సైనికులకు సహాయముచేయుట విధ్యుక్తధర్మము. ఈసమయమున మనమువిజయ లక్ష్మిని గైకొన సహాయము చేయుటకు బడులు, కత్తువులకే సహాయము చేయువారు కొందరి దేశమున నున్నారను విషయము సత్యము. ఇందుమాలమున వారెట్టి అపకృతిని గావించుచున్నారో వారు తెలిసికొన బాలకున్నారు. వీరి కార్యముల వలన జయము చేకూరుటయు, ప్రపంచమందలి దేశములలో శాంతి వ్యాపించుటయు దుస్సాధ్య మగుచున్నది. ఆధునిక సంగ్రామ విధానమున పై నిబంధన మాత్రమే అన్ని కార్యములను నిర్వహించ జాలదు. వారికి వలయు తుపాకులను, మందుగుండు సామానులను, ఆహారపదార్థములను ఇకన నేకవస్తువులను దూరదేశములనుండి పంపవలసి యున్నది. ఈ పదార్థములను సైనికులకు జేరకుండగానియోడలలోవానిని గొనిపోకుండగాని ఆటంకము గలిగించువారెల్లరును క్రతు విజయమునకై సహాయము చేయునట్లే తలంపవలసి యున్నది.

మన పూర్వకముగ నెట్టి భారతీయుడును తన దేశసైనికులకు హానిచేయదలంపడు. కాని తమయొద్దనున్న రూపాయలను భూమిలో పాతిపెట్టిగాని, పెట్టెలోపెట్టి తాళము వైచిగాని, లేక కరగించి ఆభరణములగు చేసికొని గాని నాణెములను వినియోగ పరచువారు మాననస్యాం త్ర్యయనకై పోరాడుచున్న తమదేశమునకు ఇతర దేశములకును గూడ నిరోధములను గల్పించిన వారగుదురు. వెండి ఆభరణములను కొను తెలి:తక్కువవారు కూడ వెండిని కరగించు ఆచారమును ప్రోత్సహింపరుచు న్నారు. వీరు తమవద్దనే రూపాయలు నిలువజేయుచుచున్నారని యెడల, ప్రభుత్వము వారి లెల్లప్పుడు ఈదేశమందలి వ్యాపారము సాగుటకు విదేశములనుండి వెండిని తెప్పించి, వానితో క్రొత్తరూప్యముల ముద్రింపవలసి యుండును (గ్రహించ జాలరు. ఇందు మాలమున ధనమును నిలువజేయుటగలన నెట్టి కష్టములనునో వ్యక్తమగుచున్నది. భారతీయులు బుద్ధిహీనతతో నాణెములను నిలువయుంచుటచే గత రెండువత్సరములలో ప్రభుత్వమువారు వెండినికొని 50 కోట్లరూపాయలను ముద్రింపవలసి వచ్చినది. ఇంకను 50 కోట్ల రూపాయలను ముద్రించుటకు మేము ఆమెరికా దేశమునుండి వెండిని తెప్పించవలసి వచ్చినది. ఈ వెండి యిప్పుడు మార్గవర్ధమున నున్నది. త్వరిత సీదేశమునకు చేరగలరు.

ఇట్టి తేరములవలన చాల నష్టములు గలవు. ఈ విధముగ హిందూదేశమందలి సాధన సంకల్పములను వెండిలోవాను కొనుటకే విదేశములకు బంపవలసి వచ్చుచున్నది. ఈ వెండిని కొనుటకగు ధనమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అమ్మగనిచ్చి వహో, అమెత్రిమునై సంకల్పమునకు 5 కోట్ల రూపాయల వడ్డీలభించును. ఈ హెచ్చురాబడిచే, ప్రభుత్వమువారు పన్నులను తగ్గించుటకై నను, విద్యా, పోలీసుద్వయ విషయములను వృద్ధి పరచుటకై నను వినియోగ పరుచుటకు వీలుకలిగియుండెడిది. ఈ విషయమున మనము మనశ్రుతువులనుండి యొకగుణపాతమును నేర్చుకొనవలసి యున్నది. విస్తృతమైనను ద్వైవిధ్యముగలను చేయుటకుంటయే తన నియమముగనుండుకొని వర్తించుచుండుటచే, జర్మనీదేశము సంగ్రామ మింతకాలమును జగప జాలియున్నది. హిందూదేశమున ధనమును నిలువజేయుటచే యెంతయో ధనము వృధాయైపోయి నున్నది. ఇంగ్లాండులో ప్రధానమంత్రిగారు, సునకు వెండిగుండ్లను పరికిము న్నారు. హిందూదేశమున వెండి, బంగారునాణెములను నిలువ జేయుటలోని నిట్టి వెండి, బంగారు గుండ్లు గావలగు చుండుట లేదు. కావున నవి సంగ్రామ విజయమునకు పోడ్పడ బాలవు.

హిందూదేశమునదక్క యితర దేశములయం దెల్లడలను నోట్లవద్దలి విరివిగ వ్యాప్తముగాంచి, నాణెములమితముగ వృధ పలుపబడకుండ పోడ్పడుచున్నది. జపాను దేశములో చిన్న మొత్తములకు గూడ నోట్లు యొసంగబడు చున్నవి. ఇందుచే యితర దేశములందలి ప్రజలు హిందూదేశజాలకంటె నెక్కుడు లాభములను పొందుచున్నారు.

ఇంతేగాక, మనదేశమునకు వెండిలోవామును బంపుట కనేకులు ఆమెరికను దేశములు గనులలో పనిచేయవలసియు న్నది. ఇందుచే, మనపక్షమున వనిచేయుచున్న ఆమెరికా దేశము, యీ పని లేకున్నయెడల వీనికూడ యుద్ధధర్మానికి బంపుటకు వీలుకలుగును. ఈ వెండిని సముద్రతీరమునకు గొని పోవుటకు రైలు సహాయ మవసరము. ఈ పని లేకున్నయెడల యీరైలుబండ్లు యుద్ధపరికర సహాయమున జేయుటకు పకరించును గదా! అచ్చటినుండి వేలకొలది మైళ్ళదూరము మనదేశమున ఆ వెండిని తీసికొని వచ్చుటకు యోడలు కావలసి యున్నవి. ఇవికూడ యుద్ధసహాయమున కుపయోగపడును గదా! యోడలు లేకపోవుటచే హిందూదేశమునకు కలయు బట్టలు మున్నగువి విదేశములనుండినా వీలులేక, వానిధరలు హెచ్చుట తలపించుచున్నది.

హిందూదేశములు రూపాయలను నిలువజేయుట కెట్టి కారణమును గన్పిట్టరు. ప్రభుత్వమువారు వ్యాపారుల సంపన్నులు. ప్రజలధనమును ప్రభుత్వమువారికి పెట్టుబడి పెట్టినయెడల నిదికే వడ్డీకూడ లభింపగలదు. విదేశములలో నిధానము నవలంబించి, ఆనేకులు ధనవంతు లగుచున్నారు. పోష్టులకీను నేవింగున క్రొత్తులను, ప్రభుత్వమువారి బుణపత్రములు మున్నగు విదేశమున వనకలు గలవు. ప్రజలందులో తమ ధనమును దీపాజిలు చేసినయెడల, వాఁధనము దొంగలనుండి నిరపాయముగ నుండుటయేగాక, వడ్డీవలన మూలధనముకూడ హెచ్చుచుండును. ప్రజలు తక్షణమే అవసరములేని ధనమును యుద్ధబుణపత్రములలో నిలువయుంచుకొనిన యెడల, చాలనడ్డీ లభింపగలదు. ఇందువలన యిచ్చువారికిని, పుచ్చుకొను వారికిని కూడ లాభము కలుగును. ఈ ధనముతో సైనికులకు ఆహారపదార్థముల కొనుటకు వీలుకలుగును. ఇందు మాలమున రైతులకును, తర పరిశ్రామికులకునకూడ లాభము కలుగగలదు. ధనమును నిలువజేయుట బుద్ధిహీనమైన పని అని యిందుకయోచించిన బుద్ధిగుంతుల కెల్లరకును తెలియ గలదు. ఈవిలువవలన హిందూదేశమునకై పోరాడుచున్న సైనికులకు ఆహారము కలుగు; మన శ్రుతువులకు లాభము లుండును.

అలాగన లేమిచే ప్రపంచమున కపారధనము కలుగుచున్నది. హిందూదేశమున రూపాయల నిలువజేయు పద్ధతి యిందులకు నాహుణము. ఈధనముల నన్నిటిని గ్రహించినయెడల దేశభిక్ష దేవు ప్రతిహానియుడు తాను ధనమును నిలువజేయక పోవుటయేగాక, యితరుల నట్లు చేయకుండ నిరుత్సాహ పరిచు నుండుటకు సుడియుండును.

భూమినిచ్చుట:— ఈ నెల 6వ తేదీని లూథియా నాకర్ రైలుబండిని పట్టాలమీదనుండి తొలగ వోయుట ఈ నెల 20వ తేదీ మీదు వావానాభూభూయోద్ధ బాంబులను ప్రేల్పుట ఈ నెల 23 వ తేదీని అలగ్నానీ బజారులో బాంబులువేయుట మున్నగు నేరములను చేసిన వారిని పట్టుకొన గనిగినవా: 3000 లు గాక 8 (స్క్రైపు) చదరాల భూమినిచ్చెదమని సి. వి. డి. వారు ప్రకటించెరి.

మాచవరమునందలి నీటియిబ్బంది.

అయ్యో కందుకూరు తాలూకా మాచవరం గ్రామస్థులు నుంచినరు దొరకక పక్షునట్టి కష్టములు ఇంలంతి యని చెప్పుటకు వీలుకాదు. ఆగ్రామమునందు తూర్పునుండి పడమరకు నెల్లే రాజవిధికిని అచ్చటి కనతిదూరమున బ్రవహించుచున్న మన్నేరునగిరిని గుమారు నాలుగైదు వర్గాంగుల దూరమే యుండుటచేత మన్నేరు చాలువరుసను బావి (త్రవ్వించిన యెడల తప్పక) మంచినీరే లభించునని అనేకులీ ప్రాంతపు నెద్దలు చెప్పుచున్నారు. ఎండకాలమందు ఆ పునీరైనను పూర్తిగ లభించు బావులు తేకపోవుటచే ప్రయత్నించుచున్న ప్రదేశమందు వీరీరు లభించును జనులకు ఎక్కువ ఉపయోగ కరమగును. మాటకొండ నరసింహస్వామి సన్నిధికి వైశాఖమాస మునందు పోయివచ్చు బాలసాగ్రహుక, మాచవరం గ్రామజనులకు నాహాయనకు నీటికావులిప్పి చాలనుభమేర్పడును. అలా వికీ కావలసిన నుమారు రు. 500 (ద్రవ్యమును ఈగ్రామ కాపు గస్టులు భరించి త్రవ్వించుటకు కే క్షేపంతులుగారు. ఏమనాత్మకై నను ఒకరుగా నైనను లేక చందాలములముగ నయినను వైన వివరించిన బావిని త్రవ్వించి నీటిగానము చేయించి వీడజనుల నీటి యిబ్బందుల తొలగించి ఇహమందును పరమందును విశ్వర్యము పొందురు రని కోరుచున్నాడను.

నెల్లూరు జిల్లా మాచవరం సుబ్బయ్య.

నేపనలు లిబరలు లీగువారి ప్రకటనము.

గా. సురేంద్రనాథ దెనర్ల గారు నీకా నాథరాయల హస్తా మున్నగునా రిట్లు ప్రకటించిరి. “మాంటూగూ పెచ్చుపర్వత సంస్కరణములు ప్రకటింపబడినవియుట నిష్పక్షికముగ వానిని చదివి అభిప్రాయము నేర్పుచుకొనవలెను. సంస్కరణములు జాలవరకు సంకృష్టికరముగ నున్ననుగూడ మనము వానిని నిరాకరించుట కిష్టపించుచుండు సునిధులము గార లేనిని కొందరు నూచించిరి. ఈ సంస్కరణములకు ప్రతిహేలు భావమును దేశమునం బంతటకు కలిగించుటకు చాల ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. కాన నట్లుగాక ఆసంస్కరణములను మొదట బాగుగా గ్రహించునట్లును దేశభిక్షుధిని ఆచరణానుకూల్యమును గుర్తించివానిని చర్చించునట్లును ఎల్లవారు ప్రయత్నింపవలెను. ఆసంస్కరణములను మన ప్రతిహేలు రును మనమును గూడ ఖండింప నారంభించినవో వానిని పార్లమెంటువారు చట్టముక్రింద చేయుటయే సిద్ధింపదని” వాకి ప్రకటనమునందున్నది.

విశాఖపట్టణము జిల్లా అనకాపల్లియండి యొక రిట్లు వ్రాయుచున్నారు.—మా మునిసిపలు ఉన్నతిపాతకాలసీతి యేమియు బాగుండలేదు. మా పాతకాల హైస్కూలై అయిడెండ్లయినవి. హైస్కూలై నుండి పుట్టినందుచే ఒకయేడుకంటె నొకయేడు పాతకాలయందు అభివృద్ధి గోచించుటకు బదులు ఊదాదేశ వక్రించుచున్నది. విద్యార్థుల సంఖ్యనుబట్టి వైకీ తృప్తి కరముగానే కనబడవచ్చును గాని పరిశ్రాఫలితములనుబట్టి మాత్ర మట్లు కనబడదు. క్రిందటిసంవత్సరము 88 రికి ఇద్దరే నెగ్గిరట. ఈసంవత్సరము 28 నుండి ఒక్కడే నెగ్గినాడట. ఇందు నుబట్టి విద్యార్థులలో చాలమందికి స్కూలుయెడల విముఖత గలిగి యితరస్థలములకు బోవుటకు యత్నించుచున్నారు. స్కూలు ఇట్టిస్థితికి వచ్చుటకు ఎవరు జవాబుదారులు? హెడ్డు మాస్టరు గారా? వైరుమను గారా? లేక యిద్దరనా?

సౌలభ్యము: అన్నియండి ముగ్ధ (డగ్ అందు కవిధర్ కంచెరి, పెం. 185, బాహ్యునీరు వీధి, కొంభాయి. ముద్రాను యెంబడి: ముద్రాతా ప్రభువోత్సవాల్ల, వైశాఖమాసోత్సవ, మదగాను.

విక్రీలి మనోహరమును నువాధన

(రిజిస్టర్డ్ ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.) కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు దుతి కనుకగునది, సాటిలేని మనోహరము నువాధనగలది. ఆల్కాహోలుగాని, పారాయముగాని, చేర్చువడకయే నిత్యము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ రుచాలమై కొన్ని చిందువులు విలకరెం దినవో, మనోగ్యమును నువాధన ని స్పృలవించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో గుండును

వన్నెవైపు (జర (డాం)	సీసా 1-కి రు	0-3-0
మధ్యరకము వైపు 2-1 డాం	"	0-1-2-0
వేరొక వైపు 2 "	"	1-4-0
నెద్దవైపు 4 "	లేక క్షే హెన్సు "	2-0-0

లి. పి. భద్రయ్య రు 0-1-0 (ప్రకృతము.

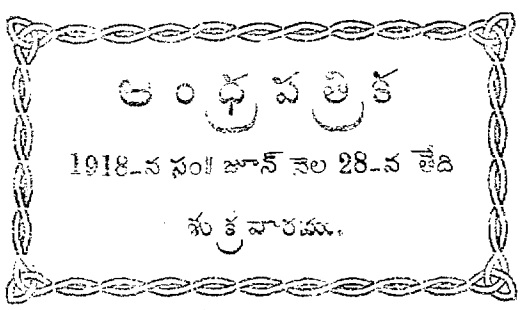
వర్తెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాత్రులలోను దొరకును. దీనికి ఆనేకమగు వకలుగుంట్లు కలవు. కావున, లోము కొనువవును సీసావైపు ను, వ్యాధ్యులకు ఆటోదోబహార్ అను పేరును మరకలింపును. ఈటో కొనువోరెంబెట్టె గులకీలుములకు పరిశీలనకును గోరువారి దిగువవాకి వ్రాసినవో ఆటోకొనువోరెంబెట్టె నువాధనకొద్దీ ఉపదేశముగ వంపుము.

సౌలభ్యము: అన్నియండి ముగ్ధ (డగ్ అందు కవిధర్ కంచెరి, పెం. 185, బాహ్యునీరు వీధి, కొంభాయి. ముద్రాను యెంబడి: ముద్రాతా ప్రభువోత్సవాల్ల, వైశాఖమాసోత్సవ, మదగాను.

విన్నవము.

యొద్దప్రభుత్వమునందు అయినవయేడు నడచుచున్నది. యొద్దము త్వరలో ముగియుననుటకు సూచనలు లేవు. యొద్దమునకు పూర్వము రతి 18 0-1-6 వెలగల కాగిత విపున రతి 18 0-7-6 వెల కన్నుబడుచున్నది. కాగితములధర అయిదు రెట్లు పెరిగినది. ప్రియమైనను కాగితములు దొరకుట చుట్టభయముగ నున్నది. చందాదారులు పాత పత్రికలను ముట్టించుటలను చందాధనము పండునగమును కిరిగి పొందుచున్నారు. యొద్దమారంభమైన తరువాతను ఇతర పత్రికలు చందాలను పెంచించినను యొద్దము ముగియునను నాసతో సాంధ్రపత్రిక చందా పెంచుచేయలేదు. ఆంధ్ర పత్రికకు దివ్యపత్రికకు రూ 15-0-0 వారపత్రికకు రూ 2-8-0 నిర్ణయించినచందా స్వల్పముగనున్నది. ఇట్టి కిరిగిపులను పత్రికానిర్వాహము దుర్భరముగా జరిగెను. నుండియును దివ్యపత్రికకు నెలకు రూ 1-8-0 (సంవత్సరమునకు రూ 18-0-0) వారపత్రికకు సంవత్సరమునకు రూ 3-0-0 చందా ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆంధ్రదేశాభిమానులు ఆంధ్రభాషాభిమానులు ఆంధ్రపత్రికాభిమానులు వివరీతపు కదిగితులను గమనించి చందాధనము స్వల్పముగ పెంచించినను పూర్వమువలెనే యొద్దారస్వభావమును బూని పత్రికను పోషించుటకు ప్రార్థనలు.

పత్రికాధీపతి.

విరిమనమస్యః
పరిష్కారావశ్యతత

“విరిమనమస్య యొద్దసమస్య, ఈ సమస్య పరిష్కారము గానియెడల, మన కిష్టములే గాక అమెరికా వారి కిష్టము లినుచుండించుచునే యుండును” అని ప్రభావమంత్రిగారు పార్లమెంటు సభలో నుపన్యసించి యుండిరి. విరిమనమస్యను పరిష్కరించువలయు నని, ధృదుత్వము మహాముఖుని కాలము నుండియు ప్రయత్నములు జరుగుచునే యున్నవి. కాని ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞు లీ విషయమై తగిన విశాలభావమును గనుకజూచి యుండలేదు. తమ యధికార విస్తరణమునకు మహాస్ఫూర్తిగ సన్నతించి యుండలేదు. అధికారాభిమానులైన జూషిన యుద్ధారభావము లీ సరికట్టవ్వవలయును జేరమునై గనుకజూచి యున్నచో, ఐర్లెండుదేశ వివాదమును సంగ్రామమున కెత్తిన సహాయము గావించి, సామ్రాజ్యాభివృద్ధికి తోడ్పడి యుండెడిది. హాంకంగాను వాంఛించిన జాతీయ వాదులు చురుకైన జూడబడిరి. వారి కొరగిన వాగ్దానము లా తీరుననే నిలచియుండి, దేశము నందు తీవ్రమగు ఆశాభంగమున కెడి మిచ్చుచుండెను. విరిమన వారనేకులు అమెరికాభిండమునకు బోయి స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుటయే గాక, సిరి సంపదలతో తులదూగుచుండిరి. వారి సిక్కిని, స్వదేశమునందు విషయ ప్రజలసిక్కిని, తారతమ్యము విశేషముగ గాన్నించెను. ఈ తార

తమ్యము స్వగృహమునందున్న విరిమనజలకును, అన్యదేశములందున్న విరిమనసాదరులకును, ప్రస్తుతముగ గన్పట్టెను. ప్రపంచమునందంతటను, జాతీయ స్వాతంత్ర్యము వాంఛించబడి సఫలమగు చున్నపుడు, విరిమనజలు కాలస్యభావమునకు దూరులుగ నుండజాలరు. తమ జాతీయ వ్యక్తిత్వము పరాధీన స్థితిచే క్రమక్రమముగ నశించుట వారు గనుచెట్టిది. జాతీయభావ ప్రబోధ మీ ప్రత్యభిమానము ప్రబలుటచే, నానాటికి హెచ్చెను. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును గాని, జాత్యుద్ధరణము సాధ్యపడదని వారి కనుటకు దట్టెను. స్వభావమైనను, కళిలమైనను, సాంప్రదాయముల మైనను, వారి కభిమానము హెచ్చెను. స్వరాజ్య ఫలప్రాప్తి దూరము. జువన కొలదిని, జాతీయోద్దమమునకు జలము కలిగెను. కాని, జాతీయవాదులు రెడ్డుగానా నాయకత్వమున కిద సామ్రాజ్యాభిమానమును వీడక, ఆంగ్లదేశమునకు సాయము జేయుచునే యుండిరి. కాని, జాతీయవాదులకు బ్రిటీషు న్యాయమునందు గల ప్రబల విశ్వాసము, ప్రజాసామాన్యమున కుండుట దుస్సాధ్యము. ప్రజాసామాన్యము ప్రస్తుత ఫలితములతో తృప్తిజెందదు గాని, యుం దెన్నడో రాదగు ఫలితముల కొరకయి యోషితో వేచియుండ జాలరు. ప్రజాసామాన్యమున గలిగిన నిరాశయే, సికాఫీను కక్ష నొకదాని నుదయించ జేయుటకు కారణమయ్యెను.

యొద్దారంభమునకు బూర్వము, లిబరలు కక్షవారి యొద్దారభూయిష్టములగు సాంప్రదాయముల కనుగుణముగ, అప్పటి ప్రధానమంత్రి యగు అస్క్విత్తు మహాశయు డీ సమస్యను పరిష్కరించదలచెను. కాని, కన్న ర్వేటిపు కక్షయు వా రొకవంకను, మన దేశమున ఆంగ్లో హైందవుల బోలు అల్పపు వారొకవంకను ప్రభుత్వముపై కత్తిగట్టిరి. సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసు, బోనార్లగార్లు, అల్ఫ్రెడులో తిరుగుబాటును పురికొల్పిరి. ప్రభుత్వ ప్రయత్నములను విఫల పరచుటకు నైపుల దయారుజేసిరి. ఆత్మరక్షణ కొరకయి జాతీయ వాదులును, విచ్ఛిన్న భటులను తరఫీతు గావించిరి. అంతర్భుద్ధము తప్పని సరియని ఏ నిముషమున కానిమన మెరుగు జూడబడుచుండెను. ఇంతలోనే యూరపువంతు ఘోర సంగ్రామము ప్రారంభమయ్యెను. తాత్కాలికముగ, రెండుపక్షములవారును తమ పోరాటముల వాచలనుంచి, సంగ్రామమునకు సహాయము గావించిరి. కాని, స్వల్పకాల స్వాతంత్ర్యమునకై ప్రారంభించబడిన మహా సంగ్రామము, విరిమన ప్రజల యున్న తాళముల నడచుటకు మారుగ, వాటిని మరింత ప్రజ్వలించ జేసెను. సంగ్రామ మధ్యమున ఐర్లెండునందు జరిగిన పరిపర్తనము, ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమును మరియొక మారు మేల్కొల్పెను. విరిమన సమస్యను వెంటనే పరిష్కరించుట, అత్యవసరమని, వారు నిర్ణయించిరి. ఇందు కొరకై కన్వోవను అను మహాసభ చేర్పబడిరి. ఈసభ సభ విరిమన సమస్యను గూర్చి దీర్ఘ కాలము విచారణల జరిపెను గాని, ఫలితము మాత్ర మేపక్షమునకును సంతృప్తికరముగ నుండలేదు. అల్ఫ్రెడును ఐర్లెండు పార్లమెంటు సభికారము క్రింద జేర్చుటచే, కార్నసు మొదలగు వారసంతృప్తులయిరి. ఆంగ్లదేశ పార్లమెంటు సభాధికారమును, ఐర్లెండుపై ఎక్కుటియట్లే యుండవలయునని నిరూపించుటచే, జాతీయవాదులు గాని సికాఫీనరులు గాని సంతృప్తి జెందలేదు. ఈ ఏర్పాటుచే, ఐర్లెండు పార్లమెంటు మన దేశమునందలి శాసన నిర్మాణ సభల బోలియుండుట సంభవించును. కన్వోవను

సభ ప్రయోజనవిరహితమగుటచే మరియొక మారి సమస్య పరిష్కారమునకు భంగము కలిగెను. కాని యింతటితోనే, జర్మనుల విజృంభణము కల్పము రంగమున ప్రబలము కానాగెను. మనుష్య బలసమస్య ప్రాముఖ్యము దాల్చెను. నిర్బంధ సైనిక విధాన మంతవరకును ఐర్లెండునందు ప్రవేశపెట్టబడలేదు. ప్రవేశపెట్టవలసిన యవసర మిప్పుడు కలిగెను. స్వరాజ్యసమస్యను పరిష్కరించిన గాని, నిర్బంధసైనిక సమస్యను పరిష్కరించుట కష్టసాధ్యమని, లాయకు బాజ్ గారు గుర్తించిరి. అయినను రెంటిని యొక్కమారు పరిష్కరించుటకు తగిన మనోనిశ్చయమును మాత్రము వారు గనుపఱచలేదు. నిర్బంధసైనిక విధానము నెదిరించి తీరెదమని, మత గురువులు మొదలు అన్ని పక్షముల వారును ఐర్లెండునందు తమ నిశ్చయమును దెలిపిరి. దీనికి దోడుగ, సికాఫీనరులు శత్రువులతో కుట్రల బన్నుచున్నారని బయల్పడెను. అవసరముగ కలవర ముదయించునని గాబోలు, లాయకు బాజ్ గారు స్వరాజ్య, నిర్బంధసైనిక సమస్యల రెంటిని నిలిపియుంచి, నెరుకటివలెనె విచ్ఛిన్నముగ వెడలు వారినే సైనికులుగ జేర్చికొన నుద్యమించిరి.

కాని లాయకుబాజ్ గారిటీవల కామచ్ఛసభలో నుడివినటుల, విరిమనమస్య సంగ్రామసమస్య. వదలించికొనదలచినను సులభముగ వదలునది గాదు. సికాఫీను కక్షకు ప్రాబల్యము కలిగిన కొలదియు, సమస్య పరిష్కారమున కంటంకము లధికమగుచుండును. అందుచే నీ సమస్య నొక త్వరలో పరిష్కరించిన, సంగ్రామమున కంతత్వరలోలాభము చేకూరును. ఈ సమస్య ఇంగ్లండు దేశమున కొక్క దేశమునకు మాత్రమే సంబంధించినది గాదు. అమెరికా దేశమునకు గూడ సంబంధము గలిగియున్నది. విరిమన అమెరికనులు, స్వదేశీయులు స్వాతంత్ర్యము బడయవలయునని, ప్రబోత్సాహులై యున్నారు. అందుచే నీ సమస్య త్వరలో పరిష్కరింప బడకబోయిన, వారల సంగ్రామ సాహాయ్యము నధికముగ పొందుట కష్ట సాధ్యమగును. అమెరికనుల సహాయమే, అంత్య విజయమునకు తోడ్పడునని, మిత్రమండలి వారాశించుచున్నారు. ఇట్టి సందిగ్ధ తరుణమున అమెరికనుల సహాయము నేమాత్ర మయినను గోల్పోవుట దూరదృష్టి విరహిత మగు కార్య మగును. అందుచేతనే లాయకుబాజ్ గారు తమ కష్టములే గాక, అమెరికా వారల కష్టములు గూడ, విరిమన సమస్య పరిష్కార సహాయించబడుచున్న కొలదిని, అతిశయించు చున్నవని పార్లమెంటు సభలో దెలిపిరి. అస్క్విత్తు మహాశయుడు గూడ విరిమన సమస్య సంగ్రామసమస్యయే యని లాయకుబాజ్ గారితో నేకీభవించెను. “సామ్రాజ్య సంగ్రామ మంత్రవర్తమువారు, సామ్రాజ్య జేమ మూచించి గాని, సంగ్రామవిజయ మూలోమించి గాని, ఐర్లెండు సమాధానపరచుటకన్న చేయదగిన ముఖ్య కార్య మింకొకటి యుండజాల”నని అస్క్విత్తు గారు నడిచిరి. దృఢమగు ప్రయత్నముల జేసిన, విరిమన సమాధానము సఫలమగునని ఐర్లెండు కార్యదర్శి యగు పార్సగారు కామచ్ఛసభలో నుపన్యసించిరి. ఐర్లెండు స్వరాజ్యము సంతవరకు నెదరించుచున్న కొండరు యూనియనిస్టులు, బ్రిటీషు దీవులందు ప్రతిభాగమునకును స్వపరిపాలనమును ప్రత్యేకముగ నొసగి, ఆంగ్లదేశ పార్లమెంటును అన్నిటికిని కేంద్రస్థానముగ నుంచవలయునని, యిప్పుడు నూచింప మొదలిడు చున్నారు. సాంఘాతిక పరిపాలనా విధానము నభిలషించుచున్నారు. ఈ యాదర్శము వాంఛనీయుమే గాని, స్వతంత్ర మనుభవించుచున్న ఇంగ్లండు, స్కాట్లం

నుండి వాగ్దానము గైకొనుట సమంజసముగ లేదు. మాంటాగూగారి సూచనలు త్వరలో ప్రకటింపబడును. భారతీయ ప్రభుత్వము లాంగ్లేజీయులకు తప్ప కోర్కెలను విన్నవించవలసిన యవసరమును దినము వ్యక్తముచేయుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో, భారతీయులు మేల్కొని, స్వరాజ్యవాదులపై గల నిషేధములను తొలగించవలయునని ప్రభుత్వము వారిలో నొక్కవర్గాయింపవలయును. లోకమాన్య దాంగ్లేజీయునకు దుండగనే, భారతీయులు తమ పట్టుదలచే నీ నిషేధమును తొలగింప గలిగిరేమి, లోకమాన్య భారతదేశాభివృద్ధియును అంగ్లేజీయులకు తేటతెల్లముగ బెరిగి, దేశములకు గమ్యస్థానమునకు గొంపోవగలదు.

ప్రవాక్యము లచ్చుకూర్చి బడిన విషయము, దాక్టరు నాయరుగారు గూడ రాజకీయాందోళనము గావించ గూడదని, వ్రాత మూలకముగ వాగ్దానము గైకొనబడెనని తెలిసినది.

రూపాయిల నిలువబెట్టుట.

సిప్రాలో యుద్ధ ప్రకటనా శాఖవారు ప్రచురించిన ప్రకటనమును వేరొకచో బ్రచురించుచున్నారము. అందు, ప్రజలు నోట్లను విశేషముగ నుపయోగించి వెండిని బంగారమును నిలువజేయు పద్ధతిని మూలవలయునని, యీ శాఖవారు గోరుచున్నారు. వెండిని అమెరికా దేశమునుండి, ప్రభుత్వమువారు దెప్పించుచున్నారు. ఇందుకై వ్యయప్రయాసము లనేకములు కలుగుచున్నవి. ఇది తావసరములను దెచ్చుట కుపయోగించబడు రైల్వే స్టీమర్లు వెండినికొని దెచ్చుట కుపయోగించబడుచున్నవి. కావున సాధ్యముగ నంతవరకు నోట్లనుకయోగింపుచు, వెండిని వాడుట మాని వేయవలయునని, యీ శాఖవారు దెలుపుచున్నారు. ఇందు మూలమున సంగ్రామమునకు ప్రజలు అత్యంత సహాయము జేయగలుగుదురని వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రజ లీ హెచ్చరిక ననుసరించి, తమచే నైనంతవరకు సహాయము గావించి, కొలదియసాకార్యముల పాటించుకుంటు భావ్యము. సంగ్రామమునకు తమ ప్రాణముల నర్పింపలేని వారివిధముగ నైనను తోడ్పడుట, మేలు.

సంగ్రామము: యూరపీయులను

సంగ్రామమునకు యూరపీయులు లభిక సభ్యులు గావలయునని, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు దెలియ పరచిరి. యూరపీయులు లనేకులు సంగ్రామమున కవసరముగాని వృత్తులందు బనిచేయుచున్నారు. లాయర్లుగను, వృత్తికా సంపాదకులుగను, వర్తక వ్యాపారులుగను, నటకులుగను, సంగీత పాఠకులుగను యింక ననేక వృత్తులలో, యూరపీయులు లనేకులు పనిజేయుచున్నారు. వీ రందరును నైనికులుగ జేరవలయునని, ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. యూరపీయులు వెనుకంజ వేయక తమ విధ్యుక్తము సేనమయమున నెరవేర్చుట భావ్యము. యూరపీయులు చేసేడి యవసరముగ వృత్తులు చెడకుండ, భారతీయులు వారి స్థానము నాక్రమించి కృషిసలుప గలుగుదురు. యూరపీయులు వర్తకులు సంగ్రామ ఫలితముగ నధిక లాభముల గడించిరి. ఆలాభమునందు కొంత భాగము నయినను, సంగ్రామము కొర కిచ్చుట ధర్మము.

సత్యముపై నాదరము

వ్యాస అనువారు మద్రాసు ప్రైముపత్రికలో నిలువ వ్రాయుచున్నారు:

అంగ్లేజీ ప్రయాణము:
లోకమాన్యునికి ప్యాసుపార్డు

లోకమాన్య తిలకుగారికి, సర్ వాలంటైను ఛిరాలుగారిపై దెచ్చిన వ్యాజ్యము సందర్భమున, అంగ్లేజీయులకు వెడలుట కంగీకార మొసగబడెనని, అసోసియేటెడు వార్తా సంఘమువారు దెలుపుచున్నారు. యూరపునందున్నంతవరకును, రాజకీయాందోళన మేమియు జేయ మనియు; వ్యాజ్యము ముగియగనే హిందూదేశమునకు తిరిగి వచ్చెద మనియు, తిలకుగారు వ్రాతమూలకముగ పూచీపడు పగతుపై నీయంగీకార మొసగబడెనట. దాక్టరు నాయరుగారు వెడలునపు డిట్టి వ్రాతమూలకముగ వాగ్దానము దీసికొనబడలేదు. తిలకుగారి విషయమై నిట్టివిధేద మేల కలిగింపవలయునో గ్రాహ్యముగలులేదు. దేశభాగ్యదయమునకు ప్రతీకూలముగ నాందోళనము సలుపుచున్నవారిలో నాయరుగారు రగ్రస్థానము వహించిరి. అట్టి తరి యొక యుద్ధమువ్యాపకుని విషయమున వాగ్దానము గైకొనకుండ, వేరొక యుద్ధము నాయకుని

నుండి వాగ్దానము గైకొనుట సమంజసముగ లేదు. మాంటాగూగారి సూచనలు త్వరలో ప్రకటింపబడును. భారతీయ ప్రభుత్వము లాంగ్లేజీయులకు తప్ప కోర్కెలను విన్నవించవలసిన యవసరమును దినము వ్యక్తముచేయుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో, భారతీయులు మేల్కొని, స్వరాజ్యవాదులపై గల నిషేధములను తొలగించవలయునని ప్రభుత్వము వారిలో నొక్కవర్గాయింపవలయును. లోకమాన్య దాంగ్లేజీయునకు దుండగనే, భారతీయులు తమ పట్టుదలచే నీ నిషేధమును తొలగింప గలిగిరేమి, లోకమాన్య భారతదేశాభివృద్ధియును అంగ్లేజీయులకు తేటతెల్లముగ బెరిగి, దేశములకు గమ్యస్థానమునకు గొంపోవగలదు.

ప్రవాక్యము లచ్చుకూర్చి బడిన విషయము, దాక్టరు నాయరుగారు గూడ రాజకీయాందోళనము గావించ గూడదని, వ్రాత మూలకముగ వాగ్దానము గైకొనబడెనని తెలిసినది.

రూపాయిల నిలువబెట్టుట.

సిప్రాలో యుద్ధ ప్రకటనా శాఖవారు ప్రచురించిన ప్రకటనమును వేరొకచో బ్రచురించుచున్నారము. అందు, ప్రజలు నోట్లను విశేషముగ నుపయోగించి వెండిని బంగారమును నిలువజేయు పద్ధతిని మూలవలయునని, యీ శాఖవారు గోరుచున్నారు. వెండిని అమెరికా దేశమునుండి, ప్రభుత్వమువారు దెప్పించుచున్నారు. ఇందుకై వ్యయప్రయాసము లనేకములు కలుగుచున్నవి. ఇది తావసరములను దెచ్చుట కుపయోగించబడు రైల్వే స్టీమర్లు వెండినికొని దెచ్చుట కుపయోగించబడుచున్నవి. కావున సాధ్యముగ నంతవరకు నోట్లనుకయోగింపుచు, వెండిని వాడుట మాని వేయవలయునని, యీ శాఖవారు దెలుపుచున్నారు. ఇందు మూలమున సంగ్రామమునకు ప్రజలు అత్యంత సహాయము జేయగలుగుదురని వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రజ లీ హెచ్చరిక ననుసరించి, తమచే నైనంతవరకు సహాయము గావించి, కొలదియసాకార్యముల పాటించుకుంటు భావ్యము. సంగ్రామమునకు తమ ప్రాణముల నర్పింపలేని వారివిధముగ నైనను తోడ్పడుట, మేలు.

సంగ్రామము: యూరపీయులను

సంగ్రామమునకు యూరపీయులు లభిక సభ్యులు గావలయునని, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు దెలియ పరచిరి. యూరపీయులు లనేకులు సంగ్రామమున కవసరముగాని వృత్తులందు బనిచేయుచున్నారు. లాయర్లుగను, వృత్తికా సంపాదకులుగను, వర్తక వ్యాపారులుగను, నటకులుగను, సంగీత పాఠకులుగను యింక ననేక వృత్తులలో, యూరపీయులు లనేకులు పనిజేయుచున్నారు. వీ రందరును నైనికులుగ జేరవలయునని, ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. యూరపీయులు వెనుకంజ వేయక తమ విధ్యుక్తము సేనమయమున నెరవేర్చుట భావ్యము. యూరపీయులు చేసేడి యవసరముగ వృత్తులు చెడకుండ, భారతీయులు వారి స్థానము నాక్రమించి కృషిసలుప గలుగుదురు. యూరపీయులు వర్తకులు సంగ్రామ ఫలితముగ నధిక లాభముల గడించిరి. ఆలాభమునందు కొంత భాగము నయినను, సంగ్రామము కొర కిచ్చుట ధర్మము.

సత్యముపై నాదరము

వ్యాస అనువారు మద్రాసు ప్రైముపత్రికలో నిలువ వ్రాయుచున్నారు:

“వెల్మిగారి కిచ్చిన విందుసందర్భమున, త్యాగరాయశ్రేష్ఠి గారు, ప్రభుత్వోద్యోగములన్నియు 100 కి 90 పార్లు ప్రాప్తముల చేతులలో నున్నవని నుడివెరి. ఇందుకు శ్రేష్ఠిగారికి గల యాభారమెదియో దెలుపుమని ప్రశ్నింపవచ్చునా? పరిపాలన నుంతయు తన అంగ్లేయ స్నేహితులలోనే యున్నదని వీరికి దెలియదా? ఉద్యోగములసంఖ్యల పోలికలచే, శ్రేష్ఠిగారి వ్యామూలంతవరకు సత్యమో గ్రహించవచ్చును. తమ యభిప్రాయము తెలుపుచు, శ్రేష్ఠిగారు సత్యమును దెక్కుదాదరము జూపుట యుక్తము.”

క్రొత్త కల్లు.

యూరపీయులు కల్లు ఆవరణము లోనే, నాయరు పార్టీవారు క్రొత్త కల్లు నొకదానిని స్థాపించిరి. భారతీయులకును, అంగ్లేయులకును సహకారము గలుగుటకై యీ సంఘము స్థాపించబడినదట. సర్ బర్నార్డు హంటరుగారి కల్లును తెరచుచు, తెయిదరుగారును బిసెంటుగారును యీ కల్లును తెరచుటకు కారకులయిరిని దెలిపిరి. వీరి హేతువాదము విశరీరముగ నున్నది. ఈ మూలమున నైనను, ఉభయ సభ్యములకును కొంతవడి అన్యోన్యము బంధమేర్పడిన, మంచిదే. ఈ సూతనసంఘము ప్రవర్ధిల్లు గాక!

రహస్యము వెల్లడియైనది!

కలకత్తాలో సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి యధ్యక్షతక్రింద స్థాపితబడిన, నేషనల్ లిబరల్ లీగు వారు ప్రకటనము నొకదానిని ప్రచురించిరి. దాని సారాంశము, మాంటాగూగారి సంస్కరణము లే తీరుననున్నను, వాటిని ప్రజ లంగీకరింపవలయునని గవ్వట్టుచున్నది. కాని బెనర్జీగారి నాయము జూచి భ్రమింపక, ప్రజాభివృద్ధిలనే సఫలముగావించవలయునని, దేశ మంతయు దృఢముగ కోరవలయును. ఈ సమయమున, నాయకులలో నీరక్షీరవిభాగము గావించబడును. ప్రజల కండగ నిలుచు వారే విజయగు నాయకులుగ నెంచబడుదురు.

సిన్న వయస్కులు: చుట్ట త్రాగుట.

సిన్న వయస్కులు చుట్టలను వీడిలను కాల్చుకూడదని పంజాబు శాసన నిర్మాణసభలో అంగీకరింపబడిన శాసనము రాజప్రతినిధిగారి యంగీకారమును బడసినది. ఇట్టి శాసనము, సింహళమునందును అంగ్లేజీయులు నందును, కొన్ని స్వదేశ సంస్థానము లందును అంగీకరింపబడినది. మిగిలిన రాష్ట్రము లన్నియు, నీ సంస్కరణమును నెలకొల్పుట లాభకరము.

తెనాలి తాలూకా, చివర రి మి అగ్రహారమునకు ఈ చి తూడి స్వరాజ్యసమితిపండియు కొందరు సభ్యులు విచ్చేసిన సందర్భమునందు సమావేశము జరిపి ఆ రామకృష్ణయ్య శరణు రామస్వామి గార్లు స్వపరిపాలన యననెట్టిది? అందుకు మనము చేయవలసిన విధులెవ్వి? ప్రస్తుతదేశస్థితి, దాని నివారించు తెట్లు? మొదలగు విషయములగూర్చి వ్యాఖ్యముగను, వనోరంజకముగ నున్న సింహిట. తత్ఫలితముగ నొక స్వరాజ్య సమితిస్థాపింపబడినది.

గుంటూరు జిల్లా తెనాలి తాలూకా కొల్లిపరమండి 28-వ తేదీని యొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు.—నిన్నటిరోజున ఉప్పులూర కేకవరావుగారు మా గ్రామమునకు విచ్చేసి స్వరాజ్యోద్యమమునుగురించియుపన్యసింపిరి. కొల్లిపర వాగయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జయప్రదముగా జరిగినది. 10 మంది సభ్యులు చేరి సమితి స్థాపించిరి. పున్నా శ్రీరామకృష్ణగారు ఆధ్వర్యతీరపున విచ్చేసి ఆంధ్రోద్యమము, జాతీయవిద్యనుగురించియుపన్యసింపిరి. గ్రామస్థులు ఉత్సాహపూరితులై ఆంధ్రోద్యోగిని రాకముల నొసంగిరి.

రెండవ యుద్ధబంధమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త లి పు డ వే క్షి త ము లు.

ఈ ఋణము నూటికి రెండువేల వరకు పెంచును. వృత్తికము లేదు. ఈ యుద్ధముగా వ్యతములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరుపాములు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరుపాము లీయబడును. 1925వ॥లో 100-కి 103 పాములు, 1928లో 100-కి 105 పాములును వ్యతములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సాముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తు ఆపకొనియుకొనుటకు దీనిని చిప్పి మీ చేరువనని పంపుడు.

ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు క్యాంకివారికి.....1918.

కో కా ధి ప తి,

అధ్యక్ష,

ఇందులో .. .. . రూపాయలవెక్కున లేక కొక్కమున పంపుచున్నాను.

దీనికోసం యుద్ధబంధములను (సామగ్రినోటు *) మొదలగా నిచ్చించిన మీ కంటయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సాముకు ఏ సంవత్సరములో సాముదాచుకొనుటలో ఆ సంవత్సర మందలి తక్కినవారిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 23, 25, 26 సంవత్సరములో నాపనుచేయవలయును.

1. టెలిగ్రాఫ్ ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

చేరు.....చిటాను..... (స్వప్తముగ వ్రాయుడు.)

వి రో పా మ హా న ం గ మ ము

(రైలుకు విశిష్ట)

ఇంగ్లండు

వింగ్లండులో

లండను, జూన్ 25:— పార్లమెంటు ప్రజలభలలో వింగ్లండు కార్యదర్శి పార్లమెంటు నుడిచిరి. అచటి పరిస్థితులు విషయములును అందోళన కరములుగనున్నవి. ఏప్రిల్ నెల లో ప్రధానమంత్రి వింగ్లండును గురించి దొరతనముచూపి భావమును తెలిపినపుడు మోమురాలు నిచ్చుటయు వింగ్లండును నేర్పరుచుటయుగూడ ననుకూలముగ పాపగలవని తోచి నది. గాని ఇట్టిచర్యల పరిస్థితులలో చాల మాన్యు కలిగినది. మొదటిది కేశావకమగు జర్మనుకుట్ర వెల్లడియగుట. అది కత్తికముగాను యధార్థము. అతివాదులు వింగ్లంధవిషయమున ప్రతిపాదనలను కలిగించుట. వింగ్లంధమును కూడదనవారిలో మాన్యుమంది తన్నును మరెవరిక జర్మనుకుట్రకు సంబంధమున్నది ఎరుగుదునని నేను నూచించుటలేదు. అది మానవజ్ఞానము. వింగ్లంధునకు మోక్షరము గాని కుట్రమాత్రము లేకపోలేదు అని పార్లమెంటు నుడిచి వారి వివరములను తెలుప వారంబిరి. వింగ్లండులోను ఇతరదళ ములలోను దొరతనమునాటికి విషయములు తెలిపినవారు చాల నవ్వదగినవారని ధ్వజపడినది. 1911 నుండియు జర్మనులు వింగ్లండులో కుట్రచేయు వారంబిరి. యధార్థమందుండియు వారికిని వింగ్లండునాటిని సంబంధము కలదని దొరతనమువారు తెలుసుకొనకలిగిరి. జర్మనీనుండి వింగ్లండుకు మార్తమేగాక వింగ్లండునుండి జర్మనీనూడవార్లు వెళ్ళినవి. వింగ్లండులో ఒక కేసులో రెండుజర్మనుల అంతర్గాములలో ముందుగుండు ఎరువతి చేయబడుచుండుట దొరతనమునా రెగురుదురు. నాకలను ముందుకు పోయిరేధానములను జర్మను అంతర్గాములు కనబడినవి. అది అచటికి నాకలను ముందుకు పంపినదిగావు. నిర్బంధితుడగు సెకకు డేవలేరాకు వ్రాసిన లేఖ యొకటి గూడ నపుడే డేవలేరాయొద్ద దొరికినది. జర్మనులకన్నుండము వారంబించిన రెండునెలల పిమ్మట నేడో జరుగ గలదు. రెండు నెలలు మే నెలలకు కనువి అతీతలో వ్రాయబడినది. అది పార్లమెంటు తెలిపిరి. అతీత వ్రాసినవారిని వధించితిరా? అని కోనాట్లు మెక్స్ లుగా రడిగిరి. మేరుట్టి కేసుల సొనరింపవలసిన అవసరమును నిర్బంధితుల మిత్రులను వారు కలిగించిన తప్పు మేమిదనినది మోక్షము చేయ దలచుకొనలేదు కేశావతికి చాత్త్యలవరము లేకుండనే భద్రమున కలిగింక గలిగితిమని నేను మా కత్తిలకు పూనుకొనము. అట్లు కొంతకాలక వాత్సలవసరమయ్యెనేని అందులకు భాగ్యము వారేయగుచు గాని మేము కాము. నిర్బంధప్రతిపాదనలను కలుగగలే

మరల సాము గడిచి, రాజద్రోహ ప్రసంగములు, పూతుక వర్మలు, అర్ధరాత్రికే ఆయుధపాపగులకొరకు చాడుమున్నగు నవస్థయు వారంబమైనవి. కేశావంబంధ విషయములను కాలి ముగా ముగ్గురింపగోరు వారెవరు నిట్టిచర్యలకు గడంగరు. వింగ్లండులో వింగ్లంధును నేర్పరుచుటకు ముందు వారు స్వచ్ఛందముగ నేనలో చేరుట కపకాళమును కలుగ కేయాలెనని నేనును ప్రాంచిగాను నాలోచించితిమి. మరెత్తి కర్మమునా రంగీకరించిరి. ప్రాంచిగాను ప్రకటించిరి. నేనలో కేయాలెనని భూమినిచ్చెదమనుట మాతనముగాదు. ఇట్టి ప్రకటన ములు ఇంగ్లాండు నా గుట్టండు చేల్చుచే క ములలోగూడ చేయబడెను. 20 ఏండ్లక్రితము మనము తప్పు చేసితిమని లించిగాలికిగోచిపుడతడు మనలోపోరుటకు నేన నాయికము చేసెను. ఇప్పుడు మనముచేసినది న్యాయమని అతీతగ్రహించుటచే మనపక్షమున పోరుటకు నైపుము నాయ రిముచేయుటకు వింగ్లండుకు వెళ్ళునాను. ఈ విషయమున క్షుణ్ణ పూర్తిచేయలేనని మనము దీక్షనహించినది పూర్తికాక పోదు. ఇట్టి విషయప్రశ్న యిదివర కెప్పుడును కలుగలేదు. దానిని సాధించుటకు నేనును ప్రాంచిగానును సర్వవిధముల ప్రయత్నించెదను. గాన మాకు వింగ్లండునాయు అన్నికత్తుల వారును గూడ తోడ్పడలేనని మార్గ గారనిరి.

మునిగిన వక్రకపునాకలు.

లండను, జూన్ 26:— మే నెలలో కేతువుల కలన ముంచబడినదియు ఇతర కారణముల కలన మునిగినవియు నగు నాకల వివరము.— ఆంగ్లానులు 224785 టన్నులు. మిత్ర కేటకనాకలు 180959 టన్నులు. గత సంవత్సరము మే నెలలో మునిగినవి 680886 టన్నులు. గత ఏప్రిల్ నెలలో 311456 టన్నులు. ఇతర కారణములవలన మునిగిన నాకలు గత నెలలో చాలమాన్యుగా నుండెను.

రాకపోకలు.

బ్రిటిషుకేతువులలో వక్రకముచేయు నాకలును బ్రిటిషు సముద్రమున నలుదిట్ట తిరుగునాకలును గాక 500 మెట్లు టన్నులకల నాకలు ఆంగ్లానేతమునకు వచ్చినవియును తెల్లినవి యును కలసి 7777848 టన్నులని నాకాదళమంత్రులు తెలిపిరి.

ప్రామ్న

పరాసువారి వాడి.

లండను, జూన్ 26:— మొయిలీ, రెయినువెలు, పెరి కోలో, విన్స్-ఆ-కార్నీ లెలు, లూరై నులండు వాడినలి చాల మందిని మరణింపులను పట్టుకొంటిమి. తిహార్లు కు తరమున

జర్మనులు తలపడగా తరిమితిమి. నిన్న సాయంత్రాలము అమెరికావారు బెల్లో అడవియొద్ద కేతువులను తరిమిరి. ఒక కస్తా నును 149 నుండిని పట్టుకొనిరిని పరాసువారు తెలిపిరి.

ఆంగ్లావిమానదళము

నిన్న ఉదయమున మావిమానదళము సారా బ్రూకను, ఆ ఫెనుబర్న్ కార్లూలై వైవాడినలిపి రైల్వేలమీదను యంత్ర కాలమీదను ఆ యుధకాలమీదను బాంబులను వదలెను. బాంబులు తగిలి ఆయెబర్న్ కార్లూ సారా బ్రూకలలో మంటలు లేచినవి. ప్రేముడు భయములనెడవడినది. భాయాపటములను తీసి చూడగా నది స్థిరపడినది. 4 కేతువిమానములను భయంపముచేసి తిమి. 3 ఆంగ్లావిమానములు కనబడలేదు. వానిలో నొకవాని యంత్రము చెడుటచే నది కేతువుల పక్షిలో దిగవలసినదైనది ఆంగ్లావిమానదళమంత్రులు తెలిపిరి.

ఆంగ్లానేతవాడి

మొయిలీరైలుమార్గస్థలలో వాడినలిపి కొంతమందిని కొన్ని మరణింపులను పట్టుకొంటిమి. కేతువులు విల్లిటానూరు-ఆంకను, కొమెకోలు, రెయిమె, రెయి, హజ్జిలూకు ప్రాంత ములందు ఫినింగులను గాల్పిరని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

జర్మనీ

ఆంగ్లా జర్మనులైదీల సమావేశము.

లండను, జూన్ 25:— మే నెలలో ఆంగ్లాజర్మను లైదీల సమావేశము జరుగుటవలన మంచి ఫలితమే కలిగినది. ఏ నాలో ని జర్మను లైదీలను ప్రవాసమునకు పంపు యరాగతమును పరిశ్చ జించుటయే ఫలిత మని జర్మను రాజ్యాంగ సభలో కుట్రాత్ము గారు నుడిచిరి.

యధార్థము.

యధార్థము 1919 లో గూడ ముగియుట సంజ్ఞాపకమని జర్మనీ రాజ్యాంగసభలో నుడువుటకు పూర్వము కుట్రాత్ము గారు జర్మనుల నేల నత్యధికముగ ప్రశంసించుచుండిరి. హిం దెనుబర్న్ లూడెనుడాయుగార్లు దైవాంశసంభూతు లనియు అస్తియావారికి గొప్ప విజయము కలిగినదనియు గూడ నుడిచిరి. అట్లు చెప్పి 1919 లో గూడ యధార్థము ముగియుట సంధి య మనుటచే నాతురత మొండెడి. ఈయధార్థము దీర్ఘకాలము జరుగుట చాల వింత గానన్చి. కాని 1890 లో ఈసభలో నుడువుచు ఒక గొప్ప యూరోపు యధార్థకాలనిర్ణయ మగుం భవమని వానుమాట్లకి గారు నుడిచిరి. ఈయధార్థము ప్రపంచ యధార్థము. నూతనోపకరణములు. మనకు విజయ మధికముగా కలుగుచున్నను కేతువులలో నెవరును గూడ సంధిచేసికొ న వలెను భావము బాగుగా కలిగిన నూచనకనబడదు. జర్మనీ వారే సంధిమాచనచేసి తీర్మానముచేసిరి. పోపుగారికి లేఖను వ్రాసిరి. జర్మనులు ప్రపంచాధికారమును గోరుచున్నారని యిటీవల బాల్బుగుగారు నుడిచిరి. అది సత్యముగాదు. అది ఆసా ధ్యమని నెహాలియునుగారి యధార్థముల కలననే స్పష్టమైనది. (విసండి విసండి ఆను భ్యులు మధ్యనుండియు ఎడమతీట్టున నుండియు చెలగినవి) యధార్థము నకు కారణభూతు లెవరని బాగుగా నాలోచించిన రష్యావారే కారణ భూతులనియు ప్రాప్తవాద ప్రాప్తవాదు లనియు స్పష్టము కాగలదు. జర్మనీచేతమునగును అధినివేతనములందును స్వాతంత్ర్యమును బలమును వ్యాపారాధికారమునకు సముద్రస్వాతంత్ర్యమును జర్మనులు కోరిరి. ఇవి వారికక్కవసరము లైయున్నవి. జర్మను సామ్రాజ్యమును జర్మను మిత్రుల చేతములును యధార్థము నకు పూర్వ మెట్లులుండెనో అటులే యధార్థమెనెనుట సంధికుడుకుటకు ముఖ్యాంగము. బెలి జయము మున్నగు నితరవర్తనలనుగూర్చి కేతువులకు లేని బాధ్యతలు తమకును పరికరాని జర్మను లనిరి. కాని సభలలో ప్రసంగములు చేయుటవలన సంధి ఎన్నటికినీ కుదుర బోదు. గౌరవమైన సంధికి జర్మను లంగీకరింపకపోరు. ఎవరు సంధి మాచనలను చేసినను జర్మనులు వివరమునకు గాని ముందుగ వరస్పర విశ్వాసమును ఈ దార భావము నుండవలెను. మన ప్రతిప్రయత్నమునుగూడ మోసమనియే కేతువులు తలంచుచున్నంత కాలము సంధికుడురనేరదు. అట్లు వరస్పరము రాయబారములు జరుగకుండ నీవిశ్వసంగ్రామము ముగియజాలదు కేవల నైతిక ప్రతాపకధనము వలన లాభములేదు. రాజనీతిజ్ఞులు కలసి మాటలాడుకొనవలెను. (నిజము. నిజము) మాకపార మగు నైపుముండుటచే కేతువులు ముమ్ములను నిర్బంధ కాల రుగాన క్రమముగ వారు జర్మనుల కేయిభ్యములగు నేర్పాటుల కనుమతించుచు సంధిమాచనలను చేయక మానరని అతడు నుడిచెను.

ఇటలీరంగము

ఇటలీనారి పురోగమనము.

లండన్, జూన్ 26:—కాపోనెల్ వంటెన మొగను మరల పశువును కొని క్రతువులు తలపడగ నిశ్చయించి మేము జానిని విస్తరింప జేసితిమి. మొదట 377 గురిని పిచ్చుట మరి కొన్ని వందలవరకుని పట్టుకొంటిమని యిటలీనారు ప్రకటించిరి.

అస్ట్రీయావారి ప్రకటనము.

నది పొంగుటవలనను వర్షములవలనను పావునదిగడి గట్టినను ముంబైలో మున్నగు స్థానములను మేము వదల తలపెట్టినది. 4 రోజుల క్రితము 21 వ తేదీన ఉత్తరదియ్యబడి నది ఇటలీవారికి తెలియజేసెను. మే మునుకొనిన ప్రకారము సరిగా నదిని దాటితి మని అస్ట్రీయావారు తెలిపిరి.

జీనా

జర్మనుఖయిదీల ప్రవాసము.

లండన్, జూన్ 25:—చీనాలోని జర్మను ఖయిదీలను ప్రకాశమున కందినవో జర్మనుల అధీనమునందున్న చీనా మిత్రులందరి నై నిరులను బాధించెదమని జర్మనులు దెవరియె టచే చీనావారి కనుకపలన నాయత్నిమును మానుకొనిరిగాని ధీతివలన గాదు. ఇది చాల నిరుత్సాహ కరమని మంఠముండి కచ్చిన తంతివార్త మ్రేము ప్రతికూలము ప్రకటించబడినది.

శ్రీలకు వరప్రసాదిని.

డాక్టరు జె. కె. రావుగారి-భౌతికసార.

ముకుళుల, మురుబద్ధము, కాలముతప్పి ముకురక్త ప్రావము, ఆపస్మాగము (మూర్చ) తప్పక నివారణముగను. నెల 80 మోతాదులు రు. 2-4-0 మాత్రము.

(1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45, 81 క్లీప్టో, ట్రెన్సిల్వే, మదరాసు.

విజ్ఞానచంద్రికా పోషత్పత్రిక 1918.

జమానులు యూ 250 కొక్కముగను యూ 500 విలువగల పత్రములుగను పంచి పెట్టబడినను. నియమములకు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయును. (946—887)

అచంట లక్ష్మీపతి. బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. మేనేజరు, మాంటుకోడు, మదరాసు.

గుంటూరుజిల్లా అఫీషియల్

రిశీవరు కోర్టులో

గుంటూరుజిల్లా కోర్టుఫయిల్ I. P. No. 21

శ్రీతి అంజనేయులు యిక సాక్ష్యము పిటిషనుకు గుడివాడ నారాయణశెట్టి, వెంకటేశ్వర్లు వగైరా క్రిడిటర్లు.

సదరనిసెంటరు యిక సాక్ష్యము పిటిషనుకు తాలూకు షెడ్యూలు దాఖలా నీరాణి 18-7-18 తారీఖున 6000 10 ఘంటలు లగాయకు తెనాలిగ్రామములో రహదారి బంగాళా తద్ర శ్రీ గుంటూరుజిల్లా అఫీషియల్ రిశీవరుగారిగల పబ్లిక్ షేలం చేయబడును. కావట్టి కావలసినవారు వచ్చి కేలంపాటులు పొడికొనవలసినదిగా యింగువలకముగా సకల జనులకు తెలియజేయడమైనది.

షెడ్యూలు

గుంటూరుజిల్లా తెనాలి మాన్యువల్లోని అస్తి: మర్చిసిఫర్ నె 1/61 రు మేడ స్థలముకు హద్దులు. తూర్పు 1. సర్కారుకోర్టు దు. సర్కారుకోర్టు పడమర సమస్తాల వెంకట్రామయ్య స్థలం వు. బొలిశెట్టి శ్రీరాములుయిల్లు స్థలం హద్దు. ఈ హద్దులగావున్న 480 చదుగజముల స్థలమున్న యిందులో కట్టెవున్న రెండు అంతస్తులమేడ.

2 మ్యునిసిపల్ నె 1/159 రు X 350 ల స్థలమున్న దిద్దిగురు హద్దులు. తూర్పు సరితేపల్లి వెంకటసుబ్రహ్మణ్య గారి ఖాతీస్థలం. దు. బండ్లమూడి శ్రీరాములుగారి ఖాతీస్థలం తడమర సర్కారుస్థలం. పుత్తనం సర్కారుకోర్టు యీహద్దు లో రాలిగడలు సహా.

3. తెనాలి రాజరాజేశ్వరీ రైవ్మెంట్లో యావదాస్తి లో 20 వ భాగం.

4 తెనాలి క్రిక్ష్ణు రైవ్మెంట్లో యావదాస్తిలో 8 వ భాగం. (1286)

గుంటూరుజిల్లా P. V. Srinivasa Row అఫీషియల్ రిశీవరు, కా. 10.

వృత్తాంతములు

అఖిలభారత కాసునధ సెప్టెంబరు 4 వ తేదీని నెలాయందు సమావేశమగును.

ప్రతికర్తృత్వములను తనకీచేసి విమర్శించుటకుగాను బొంబాయి ప్రభుత్వమునా నొక సంఘమును స్థాపించిరి. దానికి వెల్లుగారు అధ్యక్షులు.

గ్రామస్థులకును పోలీసువానికి పోరాటము:—బంగాళీ మన పోలీసువారు దామరాగ్రామమున నొకనిపట్టుకొనబోగా పోలీసువారిని గ్రామస్థు లెదిరించిరి. పోరాటము జరిగినది. పోలీసువారు తుపాకులను గాల్చిరి. చాలమందికి గాయములు తగిలినవని బారిసాలనుండి వార్తవచ్చినది.

బండిపోట్లు దోపిడీలు:—బొకరు గంజిజిల్లాలో చాల దోపిడీలు బండిపోట్లుజను జరుగుచున్నది. ధరలు పెరుగుట యేకారణమని తెలియుచున్నది. గతపక్షము 5 బండిపోట్లులు ను 2 కన్నపు బొంగతనములును జరిగినవి. 6 వేల రూపాయల వెలగల సాత్తుపోయినది.

ఒకరిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—కాశ్యేటి నగరమున జేంచేసి యందు జేబుగోపాల జేవునికి (ములస్వామివానికి) రజిత కవచమును (ఉత్సవములకు) రజితగోవును 19 వ తేదీని అతివైధివముగ శ్రీరాజకుటుంబమువారు జరిపిరి. తోటయత్ని వమెంతయు నాన్దోదకరము. బ్రాహ్మణోత్తముల కాదిన మన్న దానముచేయబడెను.

“నూజిపేట తాలూకా రైతుల” సంఘ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—రైతుల సభ 30-వ తేదీ అది వారం సాయంత్రము 8-30 గంటలకు గన్నవరం బాద్లి కాలానె మకా క్లబ్ భవనమున ప్రాంగంభింపబడు నని 20 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ యందు ప్రచురించుచుంటిమి. కాని సభ 8-30 బదులు 1 గంటకే ప్రాంగంభింపబడు నని తెలియజేయుచున్నాను.

బోనెఫిట్ బిట్టి అనునతడు (84 ఏండ్లవయస్సు) తలపై దెబ్బకలి బొంబాయియందలి అప్పిలోపిల్లిలో కొన్ని దినముల క్రిందట స్పృతి తప్పి పడియుండెను. వానిని ఆసుపత్రికి కొని పోయిరి కాని అతడచ్చట మరణించెను. ఆకస్మికముగా నై మిదైదుండి క్రిందపడినందున మరణముగలిగెనని పంచాయతీ దారులు నిశ్చయించిరి.

తేయాకు తోటల కూలీల దాష్టన్యము:—ఆసామునందలి తేజవ్రాసులో కూలీలు తిరుగుబడి మేనేజరును కొట్టివోయి కొనినందుకు వారి నాయకునికి 18 నెలలును తక్కిన వారికి 9 నెలలు 6 నెలలును శిక్ష విధింపబడినది. కొద్ది వాయిదా కూలీలు జీతము చాలదనుటకు మాట్లాడెను. వారల్లు కోరుట చేతనే ఈకలత కలిగినదని మేజిస్ట్రేటు తెలచెను.

పంటలులో పిల్ల నాల్గ్రామము మునకులును ప్రాగ్రామముకు నిశేధించుటకు 1916 నను. ఏప్రిలు 19 వ తేదీన పంటలుకాసన సభలో సుపాడింపబడిన బిల్లు గవర్నరుపక్షముగానే సమర్థి తింపబడెను. ఇట్టి కాసునధ ఆంగ్లదేశమునందును సింహళీము నందును భగవత్పరమునందలి స్వతంత్రసంస్థానములయందును చేయ బూనకొనబడెను.

తిలకు గాడు-షిరోలుకేసు:—సర్ వాల్తెమైక్ షిరో గారవై మానవత్వపువానా సందర్భమున ఇంగ్లండుకు వెదలుట కు పూనా జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తిలకుగారికి ఈ నెల 18 వ తేదీని అనుమతించినారు. ఇంగ్లండుకు పోయినవెలక రాజకీ యాంధోళనము జరుప నని ఇంగ్లండులో వానా పని ముగిసిన వెంటనే యిండియాకు తిరిగివచ్చెదనని తిలకు గారు ఖరారు మాఫ్రకము వ్రాసియున్నప్పుడు మేజిస్ట్రేటు గారు ఉత్తరువు నందు కలదనియు తెలియుచున్నది.

బొంబాయిలోని వైద్యులరిపోవునండి బొంబాయి యందు ఒకవిచిత్రమగు నూతన జ్వరము వచ్చిన దయియు అది ధనికులకు చీకలకు ఆందతిక కలుగుచున్న దనియు తెలియుచున్నది. ఈజ్వరమునల ప్రాణాపాదుమేమియులేదు. కాని అజ్వరము తగిలినవారు రోజూరితుండిరోజులవలకు పక్కబడియుండుచు ఈజ్వరవ్యాధిసమయలన ఇకర క్షణవరకులకు అధ్యంతరము

గలుగుచున్నది. ఉద్యోగులు కావ్యాలయములకు రాకున్నందున పోస్టాఫీసు తెల్లగ్రాపు ఆఫీసులందు పనులకు చాలకష్టము గలుగుచున్నది.

ఈ నెల 26 వ తేదీని అలహాబాదులో విచిత్రమగు నొకసభ జరిగెను. యుద్ధమెట్లు సాగుచున్నది ప్రజలకు వెలు ఘటకే యీసభ ఆహ్వానింపబడెను. అందు హిందువులు మహా మృషియులు, క్రిష్టియనులు, పార్సీలు యున్న గు జాతిప్రజలందరూ నుకచ్చిరి. వ్యాయమూర్తిపిగట్ గారు ఇంగ్లీషు భాషలో ముద్ద స్థితిని గూర్చి తెలిపిరి. దానినే డాక్టరు ఎఫ్రా వ్యాయమూర్తి రాఫ్ గార్లు ఉర్దూ భాషలో తెప్పిరి. హిందూ పండితునివలనను మహామృషియవార్య వలనను క్రైస్తవ మతభోధకుని వలనను ఒక పార్సీకులనను మిత్రమందలి విషయము కొంత ప్రాశస్త్యము జరుపబడెను.

బొంబాయి స్వరాజ్య సమితిసభ్యులకు బాలగంగాధర తిలకుగారి బంధువుడు అగు నారాయణ వామన తిలక అను వారు, మ్రేయ్స్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలో ఒకద్వీపగు వ్యాస మునువ్రాసి దానియందు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుటకు నైతి కులనుగూర్చు సందర్భమున స్వరాజ్యవాదుల తటస్థభావమును ఖండించుచు వ్రాసిరట! ప్రస్తుతపత్ర సమయమున ప్రభుత్వ మువారికి తోడ్పడుట ప్రభుత్వమువారియేద సుసభ్యమును నిర్వహించుటయే గాక మనకును సత్కారకమునని వారు తెలి పిరి. ప్రస్తుతసమయమున జర్మను ఉపద్రవమును తప్పించుట ప్రభుత్వమువారి మూలముననే మనము సాధింపగలుగుదుమని వారినిరి.

రైల్వేసెంటు ఆల్బర్ట్ మార్షలు అనునతనికి హెన్రీ యెట్టా మార్షలు అనునామెకును జరిగిన వివాహమును రద్దు చేయుటకు హెన్రీ యెట్టా రెచ్చిన అభిమోగము కల: త్రా మోర్ట్యులో నిన్నటిదినము విచారింపబడెను. ఆల్బర్ట్ మార్ష లు నాబ్యూలము తీసికొనబడెను వివాహము 1909 వ సం సంయ ఆగ్రాయందు జరిగెను. వారికి ఇద్దరు బిడ్డలును గలిగిరి. ఆల్బర్ట్ మొదట రైలువే పోలీసు ఉద్యోగమునందును, తరువాత బెంగాలు పోలీసు ఉద్యోగమునందును పనిచేసెనని వారి తెలిపెను. 1915-6 సం॥నందు డంకాష్టేషనులో నుండగా నతడు పోలీసు ఉద్యోగమును మానివేసి, భార్యకు బిడ్డలను వదలి కలకత్తాకు బోయెననియు, తిరుమగా సారాయులల వ్రా గుమంజెననియు, ఊతక భార్యను క్రూరముగా జూయయం జెననియు, తరువాత ఇంగ్లండులోని ఒక స్త్రీతో సంబంధము గలిగెననియు ఆమెవలన ఒకకుమారుడు కలిగెననియు వారి తెల్పెను. ప్రతివాది తాను పోలీసుఉద్యోగమును మాని పోతే దనియు తనభార్యకు తగినయేర్పాట్లు చేసియే తాను డంకా ష్టేషను వదలిపోయినందు, తా నెప్పుడును సారాయులల త్రాగి మత్తు సేందలేదనియు, ఎన్నడును ఆమెకు క్రూరము గా హింసించలేదనియు, ఇంగ్లండులోని ఒక స్త్రీతో ఆకరకు ప్రవర్తనము గావించ లేదనియు చెప్పెను.

శైవమహాసభ

విద్యార్థి వేతనములు.

శైవమహాసభావత్తుమున లింగధారి బ్రాహ్మణులకు 1918-వ సంవత్సరమునందు కొన్ని విద్యార్థి వేతనము లొసంగబడును. ఈ సంవత్సర మునందు మామూలు విద్యార్థి వేతనములై కాకను ఇంటర్మీడియేటు బి. ఏ. కరీ తులందు నగ్గి ఇంజనీరింగు పరీక్షకు గాని వైద్యపరీక్షకు గాని చదునదలచిన లింగధారి బ్రాహ్మణ విద్యార్థులకు దేవాది సంస్థానాధిపతులును ఉద్దాము సంస్థానాధిపతులును విద్యార్థి వేతనములను శైవ మహా సభా ముఖమున నీయ నంగీకరించిరి. విద్యార్థి వేతనంబులను బడయగోరెడి లింగధారి బ్రాహ్మణ విద్యార్థులు జులై 15 వ తేదీ లోపల ని క్రింది చిరునామాలలో నొక చోటికి వారి గుణగణంబులను సర్వత్రను దెలుపుచు దరఖాస్తులను బంపు కొనవలయును.

కొంపల్లి-కోటిలింగముగారు, గుంటూరు. సింగరాజు-సుబ్బరావుగారు. రెజిదార్. కా. నాగేశ్వరరావుగారు. 7, కంఠకట్టికి, మద్రాసు.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Great Britain

The Irish Situation.

The Irish Secretary's Explanation in the House of Commons.
German Plots.

LONDON, June 25.

In the House of Commons, the Irish Secretary Mr. Shortt stated that once again in Ireland were to-day complicated and serious. When the Premier early in April explained Government's Irish Policy there was every appearance that both Home Rule and Conscription would be carried in a successful conclusion. But since then the circumstances had entirely changed. Firstly, owing to the discovery of the German plot in Ireland which was a real and imminent danger to Britain, and secondly, because the anti-conscription movement in Ireland had been used by the German plot in conjunction with the German plot. He did not suggest that any substantial proportion of the opponents of conscription in Ireland knew that they were being used to further the German plot. It was a bare plot intended to injure Ireland and he regretted that any plot should have existed. Mr. Shortt proceeded to give striking examples of German propaganda and intrigue in Ireland. He mentioned that the sources of information on which the Government relied both in Ireland and outside, had always proved reliable. According to Mr. Shortt, the activity of German Agents in Ireland from 1911 Government found that Germany had been in touch with Ireland since the war, and messages were sent to Ireland from German sources, but to Germany from Irish sources. Government knew that in a certain part of Germany a large amount of ammunition was being passed into two German submarines and moreover they said that had been seen in localities where destruction of shipping could not have been their object. It was a very curious coincidence that a letter was found upon De Valera written to him by another interested man alluding to something important which was going to happen two months after the beginning of the German Offensive and reminding De Valera that the two months would not end until towards the end of May.

Mr. Ronald Macmillan asked:—"Has the writer of that letter been shot?"

Mr. Shortt replied:—"No, and unless we are forced by those calling themselves the friends of the cause, we do not desire any more executions. If we can ensure the safety of the realm without more executions we want to do so. If it is otherwise, the responsibility will be upon those who force it, and not upon us. (Cheers) The Anti-Conscription movement had produced a recrudescence of drifting, additions speaking, outrage and midnight raids for arms, all of which entirely unfitted any country for the peaceful settlement of any of its domestic questions. Both Lord French and he, after thorough investigation in Ireland had considered that it was absolutely essential that, preliminary to any form of conscription, that Ireland should be given an opportunity voluntarily to take her part in the war and the Cabinet adopted that view, hence Lord French's proclamations. There was nothing new in the promise to give land to Irish Soldiers and similar provision had been made in England, Scotland and Wales. Referring to Mr. Lynch, Mr. Shortt said that just a few years ago when Mr. Lynch thought we were wrong he raised a battalion to fight in the name against us, so to-day, when he knew that we were right and believed in the justice of our cause, he was going to Ireland to raise a battalion to fight with us. Mr. Shortt concluded by saying that with a sincere desire for settlement of this vexed question, settlement would be achieved. Lord French and himself had as difficult a problem as had ever faced a Minister of the Crown. They would do their best to solve it, but they would want help of everybody in Ireland and of all parties.

Merchant Tonnage Losses.

Allied and Neutral Total.

LONDON, June 26.

The Admiralty announces that merchant tonnage losses for the month of May due to enemy action and marine risk totalled British 224,735 and Allied and Neutral 130,959 compared with the adjusted aggregate for April of 311,456 and compared with 630,336 in May last year.

The losses from marine risk are stated to have been unduly heavy last month. The Shipping Ministry announces that steamships of and exceeding five hundred tons entering and clearing the United Kingdom ports, but excluding coast-wise and cross-channel traffic, totalled 7,777,848 tons last month.

Central Powers

Statement in Reichstag.
Minister's Bombastic Speech.
Russia Desired War.

LONDON, June 24.

Before making his statement in the Reichstag expressing doubt that the war would end even in 1919 Baron Kuhlman had been describing the military position in the rosier colours saying that P. M. Von Hindenburg and General Ludendorff were God-given geniuses and had actually been declaring that the Austrian offensive had been a noteworthy success. Hence the sensation created was the greater. He admitted that it was a common idea that the length of this war was something new but quoted from Von Moltke speaking in the Reichstag in 1890 who said that the duration of a great European war was incalculable. But this, Baron Kuhlman continued, was a world war with enormously increased armaments. He must say that in spite of the brilliant success of German arms there had been nowhere a clearly recognisable desire for peace

in authoritative quarters among their enemies. He proceeded to allege that it was Germany that had shown willingness for peace mentioning the famous Reichstag peace resolution and Germany's reply to the Papal note. He denied Mr. Balfour's recent declaration that Germany had ever desired or even thought she could win world domination. Napoleon had shown that such an idea was utopian (hear, hear: from centre and left.) Regarding who was responsible for the war he said that if deeper causes were penetrated clearer it was Russia who desired war with France to play the role of instigator. As regards Germany's aims she desired a free, strong, independent existence within the boundaries drawn for her by history, also overseas possessions and colonies giving her greatness and wealth from her proved colonial capacities, also freedom for her trade routes. The achievement of these aims was an absolutely vital necessity. The absolute integrity of the German empire and its allies was a necessary pre-requisite condition of any peace discussion. In all other peace questions such as Belgium, Germany referred to bind herself to a policy which would not also bind the enemy (hear, hear). But he declared no great advance towards peace was possible by publicly shouted statements (series of ass n). Germany had not shut the door to an honourable peace. Any peace proposal wherever it came from would not fall on deaf ears but once the moment came to exchange views a necessary prior condition would be mutual confidence in each other's probity and chivalry. However, as long as every overture was regarded as a trap it was impossible to see how any exchange of ideas could be initiated. He concluded without such an exchange of ideas in view of the enormous magnitude of the war and the number of powers engaged, an absolute end can hardly be expected by purely military decisions alone without diplomatic negotiations, (very true and hear, hear!) We hope that our enemies perceive that against our enormous military resources the idea that they can win is a dream and that in due course they will find a way to approach us with a peace offer corresponding to the situation and satisfying Germany's vital needs. (Loud cheers).

Deportation of Germans.

Arrangements Cancelled.

LONDON, June 26.

Baron Kuhlmann in the Reichstag to-day announced that the Anglo-German War Prisoners Conference at the Hague had already achieved an important result, namely the abandonment of the detestable idea of deporting Germans from China. (General Cheers).

A telegram to the "Times" from Shanghai says:—"There is deep disappointment owing to cancellation of the arrangements to deport Germans. It is pointed out that China has given way not from fear but from motives of humanity owing to German threats of reprisals on Chinese and Allied subjects in German hands."

Western Front

Successful French Raids.

Brilliant American Operation.

LONDON, June 26.

A French communique says:—"We made raids in the regions of Maill, Raineval, Melicocq, Vinly-Au-Cornillet and in Lorraine and captured prisoners and machineguns. A fresh German attempt on our small posts north of Leport was repulsed. American troops yesterday evening carried out a brilliant local operation towards Belleau Wood. 150 prisoners, including a captain, have already been counted."

British Patrol Raids.

LONDON, June 26.—(I. P. M.)

A British communique says:—"We took a few prisoners and machineguns in raids by patrols in the neighbourhood of Sailly-le-sec and westward of Merville. Hostile artillery was active in the neighbourhood of Villers-sur-Ancre, Commequert, Baillet, southward of Lens, and in the Hazebrouck sector."

Railways and Factories Bombed.

Explosion and Damage Caused.

LONDON, June 26.

The British Air Ministry announces that our aeroplanes successfully attacked yesterday morning railway sidings and factories at Saarbrücken, engine shed and barracks at Offenbach and explosives factory works and railway station at Karlsruhe. Direct hits were observed on the engine sheds and barracks at Offenbach and two direct hits on the engine sheds and the Metallurgique Works at Karlsruhe causing a large explosion which was confirmed by photographs. Saarbrücken station and factories were damaged. We shot down two enemy aeroplanes and drove down two in the course of many attacks on our machines. Three British are missing one of which was forced to land in enemy lines owing to engine trouble.

Italian Front

Italian Position Extended.

LONDON, June 26.

An Italian communique says:—"Having reoccupied the bridgehead at Caposile we yesterday extended it provoking and withstanding resolute enemy counter-attacks. We took 377 prisoners also a few hundred while clearing up the battlefield."

Austrian Statement.

Withdrawal According to Plan.

LONDON, June 26.

An Austrian communique dated yesterday says the height of the river and bad weather caused us to evacuate Montello and other positions on the right bank of the Piave. The order was given four days ago and our evacuation was not observed. The communique claims that the withdrawal everywhere on the Piave was according to plan.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

Serious Affray at Barisal.

Police Fire on Villagers.

CALCUTTA, June 27.

A rather serious affray between the police and villagers in which firearms were used is reported from Barisal. Some days back a Head-constable and some chowkidars went to the village Dhamura to arrest an accused person. It is said that the villagers obstructed the policemen in the execution of their duties and a quarrel ensued in the course of which the villagers attacked and assaulted the policemen, and the latter were forced to fire, shooting several villagers.

Of late there is a recrudescence of dacoities and robberies in the Bakerganj district and this is attributed to the high prices of almost all the necessities of life. During the last fortnight five dacoities and two burglaries were reported from the interior of the district in which property worth about six thousand rupees were looted.

The Garden Riot Case.

Sentences on the Accused.

CALCUTTA, June 27.

The Magistrate of Tizpore, in Assam, disposed of the Shingura tea garden riot case in which 9 coolies were sent up. They were convicted of rioting and assaulting the Manager of the garden. Their ringleader Dhoochoora was sentenced to one year's imprisonment and ordered to be bound down after the expiry of the sentence to keep the peace for one year. Five others who broke open the Manager's bungalow got 9 months each and the rest 6 months each. Dhoochoora was sentenced in addition to 6 months more for looting. The Magistrate held that the short term coolies had no ground of complaint of short payment which led to the riot.

Bengal Moderate Leaders' Manifesto.

To Consider Reforms with an Open Mind.

CALCUTTA, June 27.

Mr. Surendranath Bannerjee the Maharaja of Cossimbazar, Rai Sitanath Roy Bahadur and others, President and members of the newly started association called the National Liberal League, have issued a manifesto to the leading men all over the province in connection with the publication of the reform scheme of the Secretary of State and the Viceroy. The manifesto asked them to approach the matter with an open mind and form their opinion after carefully considering its own merits. The manifesto concludes thus: "It has been proposed in certain quarters that we should prepare ourselves from now to condemn the scheme even if it should go a long way towards meeting popular aspirations. Persistent attempts are being made throughout the country to work up a feeling of opposition and antagonism against the reform proposals of the Viceroy and the Secretary of State. We beg of you to exercise all the personal influence that you possess to see that the scheme is not condemned before it has been sufficiently considered and examined on its merits and we may be permitted to suggest that the scheme should be judged from the point of view of practical politics with due regard to the supreme interests of the country. We need hardly point out to you that if we Indians join the chorus of condemnation which the enemies of Indian progress here or elsewhere may raise in case Mr. Montagu's proposals represent a substantial advance the whole scheme may be wrecked before they are incorporated in a Bill for acceptance by the British Parliament."

A Divorce Suit.

European Wife Prays for Cancellation of Marriage.

CALCUTTA, June 27.

At the High Court to-day before Mr. Justice Greaves in connection with the divorce suit instituted by Henrietta Violet Marshall against her husband Lieutenant Albert Claude Veronier Marshall, the evidence of the latter was taken 'de bene esse' as he will be shortly leaving for Mesopotamia. The parties were married in 1909 at Agra and there were two children of the marriage. The petitioner alleged that shortly after the marriage the respondent got an employment in the railway police and then in the Bengal police. In 1915 while stationed at Dumka he deserted the police, came to Calcutta leaving his wife and children unprovided for, that he treated her with cruelty and was frequently drunk. The petitioner further alleged that the respondent had misconducted himself with a woman in England and had a son by her. The respondent in his answer denied that he ever deserted the police force. He left Dumka after making provision for his wife and children. He denied he was drunk or ever assaulted her. He also denied the charge of misconduct.

Bombay

Mr. Tilak Permitted to go to England.

In Connection with His Case.

Unnecessary Conditions Imposed.

SIMLA, June 27.

Mr. Tilak was notified by the District Magistrate at Poona on the 18th instant that permission had been given to him to proceed to England for the purpose of his suit against Sir Valentine Chirol on his giving an undertaking in writing to abstain from political activity while in Europe and to return to India as soon as the suit terminated.

A Christian Convert Cousin of Lok. Tilak,

Denounces Home Rulers.

For Their Attitude Towards Recruitment.

BOMBAY, June 27. Mr. Narayan Waman Tilak, a Marathi scholar and cousin of Mr. Bal Gangadhar Tilak, who was a member of the Home Rule League has written a long article to the "Times of India" denouncing the attitude of the Home Rulers in regard to recruitment for the army. He has tried to show that loyal co-operation with the Government in the present crisis was not a mere matter of obsequy to the Government but was one of utmost necessity. The Government was merely the instrument through which alone India can at the present time avert the actual menace of German invasion.

The Bombay Fever

Work in the City Dislocated.

BOMBAY, June 27. It appears from the report of medical practitioners in Bombay that fully one man out of six has had or is suffering from the mysterious epidemic of fever which is raging among all classes here rich or poor. The disease however is not proving fatal and does nothing beyond confining its victim to bed from three to six days, but the epidemic is seriously disorganising the work in the city. The work of all big offices, banks and mills and the two most important Government departments viz Post Office and Telegraph Department is seriously suffering from the shortage of hands. But for the loyalty and good sense of duty of the last two departments the public should have suffered greatly. The situation is giving anxious times to millowners and factory proprietors.

Mrs. Gertrude Charmichael, B. A. (London) and Mrs. D. J. R. Dababhy (Dassibai Patel) M. D. (London) M. R. C. P. are appointed ordinary Fellows of the University of Bombay.

The Bombay Government have appointed a committee with Mr. Wiles as chairman for the purpose of controlling cotton contracts.

Punjab

Punjab Juvenile Smoking Bill.

Governor-General's Assent Obtained.

SIMLA, June 27. The Governor-General's assent has been received to the Punjab Juvenile Smoking Bill. This measure was introduced in the Punjab Legislative Council on the 19th April 1916 with a view to prevent children and young persons from smoking tobacco. Legislation of a similar nature has been undertaken in the United Kingdom, Ceylon and some states in India, and public opinion has from time to time declared itself in favour of such legislation.

Punjab Bombs.

Rewards for Detection of Criminals.

LAHORE, June 27. A reward of three squares of land on Lower Bari Doab Canal is offered by the C. I. D. for information leading to the detection of offenders concerned in the train derailment near Ludhiana on the 6th June (the original reward of Rs. 3,000 being cancelled), the bomb explosion at Pind Dadan Khan on 20th June and the throwing of a bomb in Anarkali Bazaar on the 23rd June.

Burma

A New Scheme to Popularise War Bonds in Burma.

RANGOON, June 27. The Local War Loan Committee had a novel proposal before it by Mr. H. B. Huddleston, Agent Burma Railways, who in order to deliver war bonds and Post Office certificates at the villages and towns-folk door to door, suggested running a special train on portions of Burma Railways where it would be likely that investors would come forward and purchase war bonds and certificates. The special train he said, would consist of carriages sufficient for doing all clerical work in connection with the issue of war bonds and Post Office cash certificates, and in addition would have accommodation for all supervising and clerical staff and servants. The carriages, from which war bonds and certificates were to be sold, would be separate so that there would be no mixing up of money. He thought they would require an officer from the Accountant-General's Department who would travel in the train and be responsible for the custody and issue of war bonds of different denominations and a similar officer from the Post Office. The Railway Company would supply the special and assist with clerks. Some Burmese leaders should accompany the train and explain at stopping places the advantages of investing in the loan. If the train were a success it could be extended to other sections. The Chairman suggested the Irrawaddy Flotilla Company doing the same on riverine stations. Mr. Brigstocke, Accountant-General, said that the Burma Railways could get ordinary brokerage to recoup them in the measure for the running expenses of the train. A special committee was appointed to go into the details and also examine the proposal by Mr. Brigstocke that large retail shops in the province should sell war bonds to their customers.

United Provinces

The Present Condition of War.

Explained to Allahabad People.

By Justices of the High Court.

ALLAHABAD, June 26.

(Delayed in Transmission)

A unique gathering took place to-day at the Mayo Hall grounds, Allahabad, of Hindus, Mahomedans and Christians, the object being that people may have the present condition of war explained to them. This was done by Mr. Justice Pigott in English and Mr. Justice Rauf and Dr. Sapru in Urdu. Prayers were offered for the success of the Allied forces by a Hindu Pandit, a Moslem Moulvie, a Christian clergyman and a Parsi. Every community was well represented and the meeting was a great success.

Dr. Nair Gives Undertaking in England.

To Abstain from Political Activity.

SIMLA, June 27.

The Government of India are authorised to announce that Dr. Nair, on arrival in England, has given a written undertaking to abstain from every form of political activity while in Europe, and to return to India as soon as the medical treatment, which was the object of his visit, is completed.

H. H. the Maharajah of Jodhpur has offered to raise one battalion of Indian Infantry from his state as a strength of thirteen hundred and sixty, and to equip and maintain it at his own cost for the period of the war.

Telegrams of personal or domestic nature for places in occupied territory in Palestine will now be transmitted at one rupee eight annas a word. They will be sent by cable to Alexandria and thence by post to the destination.

CALCUTTA, June 28.

Applications for war bonds through the post office received up to the 22nd June 1918 number 1067 for a total value of Rs. 7,62,200.

ఆంధ్ర ప్రభుత్వము యంత్రము.

అయ్యో, నేను 1911 వ సంవత్సరమునందు ప్రభుత్వముచేసి 1916 వ జూన్ నెలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ 100 గుర్తులలో ఇబిడ్డీ దొరకమునాదాండి ప్రభుత్వ పేటెంటు తీసికొంటిని కాని, యావత్తులను ప్రపంచమునకంత పెద్దదని కర్మాలయమునాది ముందు పెట్టగా, వారు తక్కిన హిందూలిఖులు 92 గుర్తులలో నిమగ్నమైనవనియు యంత్రములందు అంతకు ఎక్కువ గుర్తులుచేసే నలవికాదనియు నందుచే ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి 92 గుర్తులలో నిమగ్నపాదము మాను ననియు చెప్పటచేత వరల బహుప్రయాసతో వారు కోరినప్రకారము చేసి 1917 వ మార్చిలో ద్వితీయపేటెంటు తీసికొంటిని.

ఆ సందర్భమున హిందూదేశముందును ఆ కర్మాలయాధిపతి ఆంధ్రప్రదేశ్ లకును భాషకును అకమానాస్పద మగు క్రిందివాక్యములను నాకు వ్రాసియుండిరి :

"In explanation, permit us to state that the..... Typewriter Company have for many years had the question of writing the Telugu language on the typewriter before them, and we have styles of type and suggested Keyboard with our Factory for their favourable consideration. They have however, so far, done nothing in connection with the manufacturing of the machine, they believing that although the language could be satisfactorily written, there would not be a sufficient commercial demand for Telugu typewriters to warrant the expense of manufacture and sale."

ఆ అకమానమునకు సహించలేక నే నట్లు బయలు వ్రాసి యుంటిని.

"If you had made that as a general remark in connection with all the languages in India, I would agree with you; but you have particularised the Telugu language and I am at a loss to know the reason why the Telugus should be so very backward in making use of an opportunity than any of their fellow-countrymen."

ఇట్లు కొంతకాలము వచ్చి నడిచిననక, వారు యంత్రములనును మరొకటి కారణములనును యంత్రము తయారు చేయుటకు మీరేదని చెప్పిరి. తరువాత మీయుక కర్మాలయ సంవాక నా కానితియును పంపగా వారు కూడ ప్రస్తుత కాల మాన్యుస్క్రిప్ట్ ఆయాసచేయులేమని చెప్పారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కుకొనియిరి హిందూదేశ భాషల కన్నటికిని ఉపయోగించుటకు గాను ఒక యంత్రభాగము ఏమయ్యెను నందేమయి తెలుపగా, వారి సందేశములను కారణము చేపట్టి, దానిని చేర్చుటకలం కలను లాభములు నిశ్చయించి వ్రాసి యిప్పుటికి నెల లయినను తిరుగుజ్జా వియ్యక వృథాకాలయాప నము చేయుచున్నయన నునను నిశి, నిద్రపటి ప్రయత్నము క్రింద మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ముందగ యిదివరకు జరిగిన వ్యయము నికముందు చేయుటసిన కార్యమును విజ్ఞాపన పూర్వకముగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమును చదువకును తన ప్రతికాముఖమున మందలతులకొని, వారి యువార స్వభావములకును చూపుచున్నాను.

భవంతులను ఆంధ్రప్రదేశ్ లులో ఒక్కరే గాని, లేక జాయింటు స్టాంపుకంపెనీగా నూడి గాని నై యంత్రమును తయారుచేసి గాని, చేయించిగాని, వారుకల పెట్టుటకును

మీని ప్రోత్సహించుచు వ్రాతపని విస్తారముగ నందు సంస్థాపనకు, ప్రాప్తయిట్లు, కట్టిపూనుటలు, వక్రీయ, కంపెనీలు, సంఘములు మొదలుగాగల వారందరను, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లులో కనిపెట్టుటచే ఆంధ్రులచేత చేయించబడిన యాయంత్రమును మాత్రమే ఉపయోగించి తాము లాభము పొందుచు దేశ పరివ్రాధారణకై తన శక్తికొలది సహాయము చేయవలెను

విదేశీయులవద్దకు ముందు పోయి వారెవ్వరును తీసికొనుచు తర్వాత వ్యవేశ్యము క్రింద చేయునయ్యెదదని విజ్ఞాపనపూర్వకముగా కచ్చితముచేయుచున్నాను. ప్రభుత్వ పేటెంటు ఇంకను చర్చావస్థలో నుండగనే బొంబాయిలో ముఖ్య కార్యాలయమున సాక్షిగా కర్మాలయమున కలిగి నూతనోద్భవములను చేపట్టుచున్నాను ప్రసిద్ధిగాంచిన తాతా గమ్మ కంపెనీవారి సహకారము తమవద్ద పేటెంటు ప్రకారము యంత్రములను తయారుచేయుటకు నగుచున్నది తేదని చెప్పిరి. ఆటువంటి ను పసిద్ధ కంపెనీవారే ఏమియు చేయలేనవచ్చును నను మేము మొదల ననునవచ్చుము లేను. తొలిసారి యంత్రమునకు కావలయు సాగు గంటము తయారుచేయు గిరిగంటటి కర్మాలయము స్థాపించుటకు విస్తారము పెట్టుటచే కావలసి యుండును. కావున జయించితిని కొరకులేదు. కాని లాభము తయారుచేయుటకు పోనినందు కొంతభాగమైనను మన దేశ యంత్ర పొందుట్టు గాని, లేక లాభాపేక్షలేక మొత్తము మీద తమవైన ఫిర్యాదులే ఏకైకమిది ఉపయోగించువారికి లాభము కలగజేయుటయొనగాని, నిగున పొందుపరచిన విధముగా పని చేయవచ్చును.

నుమా రెన్నియంత్రములు భర్త్యు ఆసనో ఆంధ్రవాడేనీ గారి ఆసంఖ్యకు ఇప్పుడు ఇతర హిందూభాషలలో యంత్రములకు తయారుచేయుచున్న విద్యో ఒక కర్మాలయమునకు కంప్రార్థ ఇచ్చి ఆక్షరములు పోయిటకు వేటి ఆక్షరము నిచ్చి తెప్పించుకొని మనదేశములో దానిని వినియోగించుచున్నాను. క్రమముగా ఈ పరిశ్రమను వృద్ధిచేయుటాని విశేషము మూలభవము సంపాదించుటకు ప్రోత్సహించుచున్నాను అన్నియు మనదేశములోనే తయారుచేయుటకు తగు కెర్ట కర్మాలయ మొకటి స్థాపించి ఆదేయంత్రములకు వివిధహిందూభాషలకు తగిన ఆక్షరములను మాత్రము మార్చి వీనినే ఉపయోగించుకొన్నవలెను క్రింద చేయవచ్చును.

ఇట్లు కేవలము కర్మాలయాపేక్షతో ఆంధ్ర ప్రభుత్వము విచ్చించుకొనుట. అధికవ్యయప్రయాసములతో చేసిన ప్రయత్నము ప్రజల సౌకర్యార్థము పయోగపడకనే విఫలమై పోవునేమో యనెను ధీతిచేతనే గాని మరీ అవ్యయముగాదు. ఇందుకు నిదర్శనముగా నైన వికరించిన ప్రకారము ఎవ్వరైనను ఒకసంఘముగా దాని బాంబులుపెట్టకు కంపెనీగాగాని ఏ గుడి లాభమున కానించక కొనదబులకొన్న వారందరికి తమవైన యంత్ర భర్త్యులకే ఏకైకమంద సహకృతి పనిచేయుటాను కొన్నవో ఆటువంటి సంఘమునకుగాని మదకు నాకైనభర్త్యు కూడ అనగననే పేటెంటు హక్కులను స్వాధీనము చేయ సంసిద్ధుడనై యున్నాను.

కలిచేసుమొక, ఎస్. ఎస్. జామిన్, పాదలకాదు.

గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరీలోని కా వివరము ఆగ్రహమునకు కలెక్టరీలోని కా, మాచిపూడి వరస్థుల నిలయము తనప్రకారము సాంఘికము విచ్చేసి గ్రంథాలయార్థము మున నూర్చిమ, విద్యార్థియమును నూర్చియ మృద్ధులు నై న ఉపకారము లిచ్చిని ఒకరు వ్రాయుచున్నాను. ఆ రాసకటికామ్రీ, కరణు రామస్వామి, ఆ రామస్వామ్య గార్ల గ్రంథాలయములు - అవి చేయించిన విధులనునూర్చి చక్కగా నుపయోగించిరి. గ్రామస్థులు మూలమున సేవించి, చెన్నగల్లి ప్రహ్లాదస్వామి గార్ల గ్రామస్థులను ధీతినినూర్చి విచ్చేయించిరి.

బుగారములోని సారీమానవంతలి ఆంధ్రభాషా సమాజము కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాను:— కాళియుక్తి నాకు సంబంధించిన క్షేమమును చతుర్థి భాగముననున, సంఘ సంస్కర్తలకు కారించేటి సత్కారములను శత్రుగారి యగ్రాస నాధిపత్యముక్రింద నొకసభగానింపబడినది. అందుపాండవలె య ప్రశంసయు, కీలమునుగుంచుచు సాంగ్గేభాషలో వ్యాసములను జరుపుటయు, జరిగినవి. విస్తృత సగ్రాస నాధిపతి గారి ప్రోత్సహముచే సంస్థ లందరంగీకరింప యాంధ్రహిందూ సమాజ మొక చేర్చుటకు బడినది.

బర్మా యుద్ధవిజయము :- రైలుబండిని, నదిమీద పోలిన ప్రత్యేకముగా పంపబడెను. వానిలో అక్కింటెండు జనరలు కార్యాలయమునందలి యుద్ధవిజయమును తపాలా కార్యాలయమునకు యందజేసెను. బర్మా దేశములగు ప్రముఖులు కొందరుండెను. గవర్నరును గువారిని రైల్వే వారసుండెను. ఇట్లాబండి ప్రత్యేకమునకును పోయినపుడు ప్రముఖులకన్నసేగా క్రమముక్రమముబాగుగా నాగగల దని రైల్వేవేలించెను. వాకలలోగూడ నిట్టి ఏర్పాటు చేయదగునని యింకొకరు తెలిపిరి. చిల్లరరు కాణములను వెట్టి విక్రయింప దగునని వరియొకరు తెలిపిరి.

నోటిసు.

తిరుమలై తిరుపతి దేవస్థానములకు పునుగు చట్టము, కిరీసనాయిలును సరిఫరాచేయు హక్కు- 15-7-18 తేదీని దేవస్థానపు కార్యాలయమున బహిరంగపు వీక్షణములో తిరుగ అమ్ముబడును. పై నుదహరించబడిన సరుకులను సరిఫరాచేయు నుద్దేశించు వారందరును మామూలు 100 రూపాయలను వీలము అధికారులదగ్గర ధరావతు నొంది ఆతేదీని పాటపాడనవచ్చును.

1238 ఎం. సూర్యనారాయణ రావు, విచారణకర్తలవారి తరఫున.

వాతావరణస్థితి

1918 సం. జూలై 28-వ తేది శుక్రవారము.

జిల్లా ముఖ్య కారములు	మీ 24 గంటలలో అత్యధికముగ	మీ 24 గంటలలో అత్యల్పముగ	గ్రా 24 గంటలలో వర్షము	గ్రా 24 గంటలలో వర్షము	గ్రా 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురము	85.5	74.7	1.32	18.88	7.95
వాల్తేరు	82.8	76.8	0.10	6.49	7.58
కాకినాడ	84.1	76.4	...	5.65	6.12
జుంతూరు	88.8	76.2	...	5.98	5.95
గుంటూరు	90.2	74.0	0.21	5.17	6.88
కల్లూరు	95.0	78.2	0.18	4.10	2.14
మద్రాసు	96.8	76.6	0.05	7.84	3.24
మైదానరాజుడు	92.0	75.4	...	8.05	6.14
అనంతపురము	98.2	71.0	0.48	8.84	4.21
బళ్లారి	98.8	75.7	...	2.47	4.68
కర్నూలు	92.0	76.9	...	4.28	4.20
కడప	82.0	78.2	...	1.41	4.98
బెంగళూరు	86.2	66.7	...	10.46	8.29
కల్లూరు	97.0	78.0	0.94	5.58	5.97
నెలము	95.8	73.1	0.04	7.73	9.54
కోయంబత్తూరు *	86.8	72.1	...	4.90	5.49

ఆఖాతపు టు త్రరభాగమునందు వాయుభారము హెచ్చుట కారణించినది; తుపాను పరిపక్వముగాక భగ్నమై పోయినది. ద్వివర్షమునందు వాయుభారము కగ్గినది. అపరివర్తన మెల్లయెడలను సరిసమానముగ లేదు. వాయువ్యాప్తి మామూలుస్థితికి వచ్చుచున్నది. పడమటి తీరమునందు ఋతుపవనము లేనలేదు. రాజధానియందు వాయుగతి సక్రమముగ లేదు. వాయువ్యమునందు గరించినది. బంగాళా ఖాతమునందలి దీవులందు వాయుగతి మామూలుగ నున్నది. సర్కారులందు వేడి చాల తగ్గినది. అక్కడ పగటి వేడి 11 డిగ్రీలదగ్గర, రాత్రివేడి 5 డిగ్రీలదగ్గరను తక్కువగలదు. తడిరిర ప్రదేశములందా తగ్గదల స్వల్పము. మైసూరు కర్నాటకములందు పగటిపూట వేడి మామూలుకంటె యెక్కువగను, రాత్రివేడి మామూలుగను కలదు. తూర్పుతీరమునందు వాయువు నందు అద్భుత వేడివ యుకలదు. క్రతిపోటున వచ్చులు కారు క్రమశాస్త్రము యొక్కది. అక్కడక్కడ జల్లులుపడినవి. వెల్లూరునందు కొంచెమిండుమించుగ దిక్కువర్షముపడినది.

ఆఖాతపు టు త్రరభాగమునందు వాయుభారమునందు కలిగినలోపము భగ్గియగుచున్నది. ఋతుపవనము దృష్టమగు నందుటకల రాజధానియందు ఉరుములుమివర్షించిన కఠిన పవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోన్నా, వాతావరణ కార్యద్రోహు.

సానికవార్తలు

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము: ఈనెల 30వ

తేదీ ఆదివారముదయమున 8 గంటలకు వ్యాసరూపియందలి నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘమువారి పాఠశాలయందు వి. జంబునాథనుగారును, చాకలిపేట కాట్యవీధియందలిసంఘమువారి పాఠశాలయందు బ్రహ్మసందన్యామియ సంగుసంస్కరణముగూర్చి యుపన్యసించెదరు.

కమ్మవిద్యార్థిసభల మద్రాసు: 71, కోరల్ మర్చంట్ వీధినుండి కమ్మవిద్యార్థి కళాగృహపు నూపరింటెం డెంటు పల్లంపాటి రామకృష్ణయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు: ఈవకతియందలిము జూలై నెల1 తేదీ: బ్రాహ్మవీధిలో 8 నంబరుగృహమునందు దెబ్బకలుగును. ఈ వకతియందు చేరంగోరు కమ్మవిద్యార్థులు నా చిరునామాకు వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకోవలెను.

దేశీయప్రార్థనసమాజము: ఈనెల 30-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 3 గంటలకు సంతకృష్ణ కడపటి ప్రార్థనసభ పెరంబూరులో రామవాచానియార్ వీధి 15 నెంబరునందు జరుగును. కేవలము మనీష్యరయ్యగారు ప్రార్థన సత్పదకు. వి. ఎస్. సీతారామ అయ్యర్ గారు వి. పి. ఎల్. టి గారు "విద్యార్థిజీవయాత్ర" గూర్చి అంగీకారముయందు ఉపన్యసించెదరు.

పచ్చయ్యకళాశాల ప్రిన్సిపలు: ఇకలకు పాట్నా గవర్నమెంటు కళాశాలలో ఇంగ్లీషు పండితుడుగా నుండిన జి. ఆర్. డూ స్మిత్తు ఎం. ఏ. గారు చెన్నపురి పచ్చయ్యకళాశాల ప్రిన్సిపలుగను, ముఖ్య అంగపండితుడుగను నియమింపబడిరి. వీరు జూలై 1 వ తేదీని ప్రిన్సిపలుగోలొగారి కర్తవ్యుండి ప్రిన్సిపలు ఛార్జి పుచ్చుకొందురు. కోలోగారు మైసూరు మహారాజాగారి కళాశాల (మైసూరు) యందు అంగపండితులుగా నుండుటకు వెడలిపోవుదురు.

జీవముల కృత్రిమతరు కిరీకకాలమున నిర్ణయించు ప్రభుత్వకార్యము (నెంబరు 247, 1917 సంవత్సరము, ఫిబ్రవరి) కాకినాటి ఇన్ స్పెక్టర్ గరును, అసిస్టెంటు కాకినాటి ఇన్ స్పెక్టర్ గరును, యెన్. టె. గ్రేములు గల కాకినాటి ఇన్ స్పెక్టర్ గరును వర్తియించి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. 1910-వ సంవత్సరము, మే, 21 తేదీని చేయబడిన 660 ఎల్. నెంబరు ప్రభుత్వకార్యమును జట్టి ఆయిడెడ్ల ప్రయోగింపు లేనిదే యెట్టి కాకినాటి ఇన్ స్పెక్టర్ గరును హెచ్చు ప్రకటన ప్రకటన చేయరాదు. అసిస్టెంటు కాకినాటి ఇన్ స్పెక్టర్ గరును, ఆయిడెడ్ల ప్రయోగింపును, మైసూరు సాకరి ఇంజనీరింగు ప్రయోగింపున పొందినగాని రూ 80- 2-40 గ్రేమునకు వియోజింపబడరాదు. అని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

మదరాసు యూనియను క్లబ్బు: మొన్న బుధవారము సాయంత్రము మదరాసు నగరమున "యూనియను క్లబ్బు" అను పేర నొకసంఘము స్థాపింపబడెను. బోర్డింగును లకును, ఇండియనలకును అన్యోన్య స్నేహభావముల పెంపొందిండుటయే యీసభ్యులక్ష్యము. ఈనూతన క్లబ్బు ప్రస్తుతము మదరాసు క్లబ్బులోని రెండు కెడ్డగదులలో నున్నది. ఇంట్లెరుగు సభ్యులు కావచ్చును. దీనిని స్థాపించుటకు నిన్నటిరాత్రి గానింపబడిన సభకు ఈక్రిందివారు విచ్చేసిరి:—నల్లెర్రా వూంటురు, చల్లపల్లి కమరరాజు, తేలప్రోలు జమిందారు, పిళ్ళాపురంరాజు, డి.బి. పి. రామారాయజింగారు, టి. ఇ. కెల్సీ, జి. డబ్ల్యు. కానా, ఎన్. ఎస్. మల్లేశ్వరి, యలరాజులు మొదలయియు, రా.బి.పి. త్యాగరాజు కెట్టి, పుదుక్కొటయనరాజు, వి. తిరువలపిళ్ళె, మహమ్మదు ఉస్మాను, డి.బి. పి. రామానజంకెట్టి, జి. బ్లాకు, నారాయణ స్వామి మొదలయియు, పి. ఎన్. రామకృష్ణ, హెచ్. ఎల్. పాడి, జి. కండిస్వామి కెట్టి, వి. తిరువలపిళ్ళె, హెచ్. పి. ఎస్. కే. పి. ట్టుగారు.

ఈక్రిందక్లబ్బు స్థాపితమైననని ప్రకటించుచు, ఈ క్లబ్బుసంస్థాపనమునకు కేయజరును, బీసెంటుయ్య ప్రధానము లని నల్లెర్రా వూంటురుగారు నడిపిరి. ఇది సంక్రామము కలనను, ఈ దేశమునందు రాజకీయపరిణామలకు అకడర మాయొని వారు పలికిరి. ఇది రాజకీయసంఘము కాదనియు రాజకీయము లీసంఘముయములకు ప్రవేశముల వనియు వీరు ముచ్చటించి క్లబ్బు అభివృద్ధి సొందుగాక యని దీక్షించిరి.

పిమ్మట నెల్లరును దియాంజలిపహాపేటకు బోయ ఫలాహరముల చేసిరి.

నెల్లూరుజిల్లా గుడ్లూరుపోస్టు మిట్టపాలెంలో కొందరు హరివరసాధపు సకభిందాగారమును 19 వ తేదీని నెల కొల్పిరి. వానభామభిమానుల, కవుల, గ్రంథకర్తల సహాయమును కోరుచున్నారు.

24 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు వండేమాతర గీతములతో చిత్తూరుజిల్లా సంతకేలూరు గ్రామమున నూతనముగ కంఠాస్థాపన చేయబడియుండు శ్రీరామభజనమంది రావరణమున కే. యజ్ఞయ్యగారి యాజమాన్యమున సుకసభ జరిగినది. 24 రు వ్రాయుచున్నారు గ్రంథాలయములు వాటికలని లాభములు అనువిషయములంగూర్చి చిత్తూరుజిల్లా చిరుతని తాలూకా చివ్వాడగ్రామమందలి శ్రీజయలక్ష్మీసమాజ కార్యదర్శి గు బూదూరు రామానజులు రెడ్డిగారును. పాదర్ల సరసింపాటు రెడ్డి పాదర్ల రామకృష్ణరెడ్డిగారు యుక్తి యుక్తముగ నుపన్యసించి ప్రజల నానందింపజేసిరి.

మదరాసు అందునదరమరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొకటి చేయబడినది.) నోటిసు (1237)

సాల్వకొటార్పునుండి రవాణా చేయబడు చిల్లర సామాను:—

ఈ క్రింద చూపబడిన ప్రకారము ఆయా వారములో ఆయా దినములలో ఇక ముందు రవాణా చేయబడు చిల్లర సరుకులు, సామానులు అంగీకరించ బడును:—

సాతువెస్తులెను జోలారుపేట, బెంగుళూరు సిటీ మధ్యనున్న స్టేషనులకును, బెంగుళూరు సిటీ గుండా పోవు స్టేషనులకును కే. జి. ఎఫ్. యనుపదారి స్టేషనులకు పోవు చిల్లర సామానంతయు సాల్వకొటార్పు స్టేషనులో సోమ, మంగళ, బుధవారమునాడు అంగీకరించబడును. మదరాసు జోలారుపేట మధ్య నున్న స్టేషనులకు శుక్ర, శనివారములనాడు పంప నగును.

నార్తువెస్తులెను అల్మోరాము, కడప మధ్యనుండు స్టేషనులకు బోవు చిన్న సామానులు సోమ, మంగళవారము నాడును, కడప గుంటకల్ స్టేషనులకు బుధ, గురు వారమునాడును గుంటకల్లునుండి రాయచూరు స్టేషనులకు పోవు సామాను శనివారమునాడును రవణాచేయబడ్డట కంగీకరించబడును. రాయచూరు దాటి పోవు స్టేషనులకు చిన్న సరుకులు క్రతిరోజున పంపబడును.

ఎన్. వి. రైల్వే జోలారుపేట, మేట్టుపాళియం మధ్యనున్న స్టేషనులకు పోవు చిన్న కళ నైనుమెంటులు సోమ, మంగళవారముల నాడును నీలగిరి రైలుస్టేషనులకు బోవు సామాను గురువారము నాడును పోదనూరునుండి మంగళూరు పోవు స్టేషనులకు శుక్ర, శనివారముల నాడు అంగీకరించబడును. కొబ్బిక్ స్టేషు రైల్వేస్టేషనులకు పోవు సామాను కూడ ఈ వారములనాడే అంగీకరించబడును.

నార్తుయ్యాస్తులెను నార్తుయ్యాస్తులెను వర్ధనున్న స్టేషనులకును, నార్తుయ్యాస్తులెనుగుండా పోవు స్టేషనులకును సరుకులు అనుదినము అంగీకరించబడును.

ఇదివరకే కుండుగ యంగీకరించబడిన సామాను చాలవరకు నిలవయుండుటచే దానిసంతను పంపివేయవలసి యున్నది. కాబట్టి ఇక కుండు నచ్చుసరుకులు కొంతవరకే అంగీకరించబడును.

తొ ముంకబోవుసరుకుల తాలూకు పర్వాల్లింగు నోటులను సాల్వకొటార్పు వజంటుగారి కంపెనీవారు తమ సరుకులు ఎప్పుడంగీకరించబడునో తెలియజేసెదరు. ఇట్లావి త్వరలో వారికి తపాల ద్వారా తెలుపబడును.

ప్రజాభిప్రాయములు

I బహుమతి.

అయ్యో, శ్రీశాస్త్రాదులకు వేదాధికారము కలదని శ్రీమత్ పరమహంస జి. యస్. బి. సరస్వతి స్వామిల వారి చే, రచింపబడిన "అజ్ఞానమిమరభాస్కరం" అను గ్రంథ రాజమునకు సకాశ్రీయమైన ఖండన గ్రంథమును ఆటమను ములలోగ వ్రాసినవానికి 116 రూపాయలు బహుమతివలన. శెల్లూరు, శేషలెఠాలూ యార్లగడ్డ రాజయ్య చౌధరి. కా, గుంటూరు జిల్లా. అబ్బిసేని రాఘవ చౌధరి.

II వర్ణకారుల కష్టములు.

అయ్యో, ఈ ప్రపంచమంద ప్రాచీనమనండియు ఇండియాలో బంగారు వెండి పనులు తగ్గిపోయినవి. అనాది నండియు హిందూ దేశములో "విశ్వబ్రాహ్మణ్యం" అని పేరుకాంచి, సకలకార్యకర్తలందును, శ్రద్ధ వహించి దేశసేవ చేయుచుంటిమి. నేటికి బంగారు వెండి హిందూదేశములో కరగరాదని కఠిన ఉత్తరాలు వారి కాబడినట్లు విశయమైనది. ఇందుకలన క్రమము భయభ్రాంతులై ఆభరణములు చేయించుట మానిరి. కనుక మావంశీయులకు ఏమాత్రము జీవనోపాయమునకు మార్గము లేకయున్నది. ఇట్టిస్థితిలో ప్రభుత్వ మవారు ప్రజావాడుకులను ఆలోచించి మారు తగు పుత్తిరి ఏర్పరచి కష్టముల తీర్చవలయును. ఇండియాలో ఇకముందు ఏర్పాటు చేయబోవు కర్మాలయము (మందు గుండు)లలోనూ నాకా నిర్మాణములలోనూ మాకు ఫలము ఏర్పాటు చేయవలయును. ఇండియాలో నిజమగు కార్మికులను మేము గారి మరెవ్వరూ లేరని, నేనున్నట్టుగా చెప్పగల వాడను. శెల్లూరు, టి. అరుణాచలచారి.

III

నూజివీడుతాలూకా నీటిపారుదలయిబ్బందులు

అయ్యో, డెల్టాయలూకా గ్రామములలో నాల్గవినీ యూడుకు సిద్ధముగా నున్నది డెల్టాయాద్యోగములు సకాలములో సరిగా నీరువదలక బహుయిబ్బంది రైతులకు కలక శేయచున్నట్లు నాకు తెలియజచ్చినది. సకాలములో నూడు లుపడకపోవుటచే రైతులు బహు భీతిల్లుచుండిరి. కృష్ణయల చేమి, కాలవలందేమి పుష్కలముగా నీరున్నప్పుడు డెల్టాయాద్యోగము లిట్లు రైతులను కష్టపెట్టుటచే నీటి సందిగ్ధతకాలిడినములలో దేశాధికమునకు కారణమగును. ఇదివరకే పెక్కురైతు లీనీటి లంచముపొంది బహు కోరికపోయి యుండిరి. కాన అట్టిలంచము లెంతవరకు రైతులు శక్తివంతులై యుండునో తెలియజేయవచ్చును. కృష్ణానీరునుగల్గిన ప్రతిరైతును అట్టి లంచములకు లొనుగాక నిరాకరించి యేయగి కావలెనని నేటి యిక్కట్లు సంధించుచున్నవో ప్రతిగ్రామ మందును రైతులు సభలువలె జిల్లా కలెక్టరుగారికిని రెవెన్యూ బోర్డుకును చూజుచు, రైతిగ్రామము లెక్కణము పంపగలండుటకు రైతులు కోరినందున్నారని. తాలూకా రైతులసంఘమున కట్టిచూజున నెక్కువంప బ్రార్థితులు. రైతులు తెలుగులు కా ర్యవిధానమునకు గడంగియెడల పెక్కురైతులు లంచముల మూలముగా కోరిపోవుదురు.

ముస్తాబాద్. ఇంకిర వేంకటేశ్వరరావు, జూన్ 24. నూజివీడుతాలూకా రైతులసంఘము.

IV

చిత్తూరునుండల సంఘము.

అయ్యో, చిత్తూరునుండలసంఘమును ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగమమున దేశనీయక అరణ నాయకుల శక్తిరేకాభిప్రాయ ములవలన మదరాసు రాజధానిసంఘమున చేయించు విషయ మెల్లరకును తెలియజేయవచ్చును. చిత్తూరునుండల లాంఛనాయకు లారా మన మండలపు కీర్తి విఖ్యాతమనవలెన్న ప్రత్యేక ముగ చిత్తూరునుండల సంఘమును నెలకొల్పి మన మెల్లరము సభ్యులుగ చేరవలెను. ఆ సంఘమును ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగమ మునకు కాళాసంఘముగ చేర్చవలయును. ఇవ్వవలెమై చిత్తూరీహనులు స్వాధీనత్యగులు పి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు క. భాస్కరరెడ్డిగారు ఆర్. పి. రామకృష్ణరాజుగారు మదనపల్లియెడలి ఆర్. గిరిరావుగారు ఇంకను యుండగల

సహకారులును, గృహిణులైన విజయవంతులుకాగలరు. నేనును ఇందుంగూర్చి మాప్రాంత్యమున గృహిణులపై ప్రోత్సహించగలను. నిజమైన ఆంధ్రదేశమును చిత్తూరునుండలమును ప్రత్యేకము విప రీతిముగ అరణదేశమని అపోహలు బహుచుండుట చూచి మన మెట్లుండవలెనను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లాగా! దీనింగూర్చి తగు శ్రద్ధలుచున్నవారి కార్యప్రయత్నములు గావింపును. ఆంధ్రమా తను ధన్యత గావింపును.

చిత్తూరు చిరుతనీతిలాకా, చిత్తూరుజిల్లా. బూదూగు రామోనుజులు రెడ్డి.

V

యధ్యమ, యధ్యయుగము.

అయ్యో! మనకు సాధ్యమైన విషయములందు వీరత నమువారితో కలిసి జేతజేయముకొరకు పాడుపడుట గోదా నవిజ్ఞానసంఘోదేశములలో మెక్కటి. ఇప్పుడు జిల్లాలోని యధికారులందరును యధ్యమనకు వైసిబులను మెకపాటే మియకు కూలీలను సంపాదించుటకును, రెండవయధ్యయుగ ము జయప్రద మగుటకును పూనికతో చేయుచున్న క్రయ త్నములందు మన సంఘసభ్యు లుత్సాహముతో గోడ్పడ వలసియున్నది. జ్యోతుష ఏవ్యాఖ్యానమునందుకూడ కుట్రల వారంభించి హిందూదేశమునకు తొందరగల్గిం బోయియున్నారని తెలియుచున్నది. తాలూకాసంఘములు గ్రామసంఘములు, ఇతర గ్రామవాసులగు జిల్లాసంఘసభ్యులు, పత్తి తాలూకా గ్రామములను కొన్ని ఖండములుగ చేర్చుచుకొని, ఆయాపత్తి చేతములందు తమయందుబాటునుసరించి, వైరెండువిషయ లనుగురించి స్వయముగ పాటుపడుటవలనన, తాలూకా అధికారులకు గోడ్పడుటవలనన, సంఘోదేశములను సాధ్యకపర చుటయే గాక జ్యోతుషవాదీ హిందూదేశమునకు రాకుండ నివారించుటకు ప్రయత్నించగలండుటకు కోరుచున్నాము. ఈ చొప్పున మనకు గోడ్పడుట మంచిదని జిల్లాకలెక్టరుగారు కూడ నూచించియున్నారు.

కొచ్చర్లకోట రామచంద్ర వేంకటకృష్ణారావు, పరెండెం.

కాజిపేయాజుల భావన్నారాయణ

కాకినాడ జూన్ 24. శెక్కిలి, గోదావరిజిల్లా సంఘము.

VI

శ్రీల క్షేపిద్య యావశ్యకము?

అయ్యో, ప్రస్తుతము పాతకాలలందు బాజరకును, బా రికలకు మోకే విధమున విద్యగ్రాధిభిక్షముగ బోధించుచుండిరి. లైసెన్సువలెయును, శ్రీసభ్యకృతీయందును శ్రీ పునఃపునః పోలిక లేకదన అట్టివిద్య విషయమని చెప్పవచ్చును. విద్యయ నగా శ్రీలు పట్టపీఠములందు గడతేరుట కాదు. ఏది యుక్తాయుక్తములు, మంచిబుద్ధి, ధర్మము, దైవభక్తిమున్నగు సద్గుణ ములను గలిగించుచు జీవితయాత్రను గడపుటకు తోడ్పడు నో అదియే విద్యగాని చదువుటయు వ్రాయుటయు మాత్రము విద్యయనిపించుకొనును. శ్రీలు పాటపాఠానికంటె విద్యనేర్చు కొనవలసరములేదు. సంసారమును దాగుగ నెరవేర్చుకొనుట కును పురుషులకు సాహాయ్యముగ నుండుటకును, పిల్లలనుపా పించు చేర్చుటకును కలిగియుండుటకును లగినవిద్య నేర్పుట యుక్తము. శ్రీలకు విశ్వవిద్యాలయ పట్టములు పొందుటకు దగినవిద్య నభ్యసించుట లేనని కొందరును కృత్రిమ ప్రాయశముచుండిరి. అవిమాత్రము సరియైనదికాదు. అట్టి విద్య లు 100 కి 75 శత్రు పునఃపునఃనే అనాలోచ్యమనందుండ శ్రీలుంటు నేతేచెప్పవలయునా? శ్రీలుకు శిష్యులనును నూర్చి ముఖ్యముగ నేర్పవలసి యున్నది. ఇందులకు లైసెన్సు విద్యాజ్ఞాన మావశ్యకము. సాధారణవాదులను గురించి వారికి నేర్పవలెను. శ్రీ లాలోగ్యభక్తులను తెలిగియెడల వారిసం సారము లాలోగ్యస్థితి యందుండును. ఇదియనుగాక మట్టుపని లికిన సంఘము మున్నగువి హాద నేర్పన నేర్పవచ్చును.

ఇంకొకడు శ్రీవిద్య యభివృద్ధి నొందకుండుటకు గల ముఖ్యకారణము మార్చిభాషలో చెప్పబడకపోవుటయే. మన దేశమున సాహిత్యదేశమునందుటే గాక ప్రస్తుతము సంఘ దురాచారములను బట్టి విద్య నభ్యసించు కాల ముక్తియునుగ నున్నది. ఒకచేత నీవ్యల్యకాలములోనే విద్యముగించిన ఉచ యుక్తసాచారము లగుటకు దగినవిద్య గలిగిన మిగుల సాఖ్యస్థితియందుండగలను.

ఒక విలేఖరుడు.

VII

రాయబారములు.

అయ్యో, స్వరాజ్యసమతుల్యతపున ఆంగ్లదేశమునకు వెదలిన రాయబారులకు నిరోధము గల్గించింతనే మననాయకు లేల మిన్నకుండవలసినచెప్పినో కారణ మగ్రహ్యము. బా ప్టిస్తాగారును, లేమనకువాడును, తదితర స్వచ్ఛందాంగ్ల మహానీయులును ఆంగ్లదేశమున దెంతయాందోళన మొనరించి యు, భారతనాయకులు వెదలి సాను, నాన, భేద, అవసరమైన సాత్విక నిరోధనాపద్ధతులచే నాందోళనము సల్పినగాని మన యాశయములు ఫలింపజాలవు. ఇందుకు బుద్ధాంకురకేమే మనకు తార్కాణము. ఈమధ్య మరలాపత్రికకు బాప్టిస్తాగారు పంపిన లేఖయందు కాంగ్రెసురాయబారము దేశముమే ఆంగ్ల దేశమునకు వెదలుట త్యక్తపరమని బోధపడును. కాంగ్రెసుసంఘ మవారు రాయబారము వెదల నక్కరలేదని నిశ్చయించుట ఆంగ్లదేశముల కధ్యముగాలేదని బాప్టిస్తాగారు వెదలిరి. మాం లేఖ్యగారి సంస్కరణమాచనల మనకు కొద్దిగ పొడగట్టుచు నేయున్నవి. ఇక నట్టిసంస్కరణములకై చేచియుండు టెందు లకు? కాంగ్రెసుసంస్కరణములకు ఏమాత్రము తక్కువైనను అంగీకరింపమనిచెప్పుట తప్పి? కాకున్న నేల వెనకంబనీయ కలయు? మన స్వాతంత్ర్యములకై పోరాడు లేబరుసంఘము వాకి తోడై ఆంగ్లదేశము దంబిటకు హిందూదేశ స్వరాజ్య వాంఛను వెల్లడించి, మాంలేఖ్యగారి సంస్కరణముల నాంగ్లదేశము లంగీకరింపకుండునట్లు చేయుటకు సమయ మిదియే. లేబరుసంఘమువారి నీవగనే పాడు మెంటునందు పలుకుబడి గలిగి యున్నాడు. తిలకుగారి యోగమునకై ఆంగ్లదేశము లా తిథ్య మొనగుటకు చేచియున్నారని బాప్టిస్తాగారు వెదలిరి. ఆన నష్టమేమి? కార్యసాధ్యమగునని బాడ వారే చెప్పిరి. ఇక లోప మెవరిది? వెంటనే కాంగ్రెసు రాయబార మాంగ్ల దేశమునకు వెదలి బాప్టిస్తాగారికి తోడై కృషిపట్టుట మన నాయకుల ముఖ్యకర్తవ్యము. ఇట్లే ప్రభుత్వమువారుకూడ ఆటంకము గల్గించరని నమ్మదను. తిలకుమహాశయు డాంగ్ల దేశమందున్న పుడిచట దేశముమహాజనసభ జరుపుట కభ్యంతర ముండ నేరదు. న్యభిరణిపితామహులైన సర్ ముబ్రహ్మణ్య అయ్యర్ గారిని ఆధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనుట ఎంతయు లాభ వాయకము.

పిడపర

ఒక ఆంధ్రుడు.

తెనాలి తాలూకా

ఆంధ్ర విద్యాభివృద్ధిసంఘము

1918 సంవత్సరమునందు ఇంటర్మీడియేటు బి. ఏ. పరీక్షలందు నెగ్గి ఇంజనీరింగు పరీక్షకుగాని నైద్యపరీక్షకుగాని చదువదలచిన విద్యార్థులకు ఆంధ్రవిద్యావిధినుండి బకటిరెండు విద్యాధి వేతనం బుల నొసంగుట కేర్పాటు చేయబడును. కాన విద్యాధి వేతనంబులను బడయ గోరువారు వారి గుణగణాంబులతో నీ క్రింది వారికి మెంటునే దర భాస్తులను పంపుకొనవలయును.

ఆంధ్రవిద్యావిధి

కార్యదర్శులు

7. కెయి కెల్లెవీ, మద్రాసు.

శ్రీ ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల

మ చి లి ప ట్టు ము (1227)

సివిలు మెకానికలు ఇంజనీరింగు వాణిజ్య విషయములలో అభ్యాస సిద్ధమైయున్న డిప్లొమా నాన చేయగల్గినవ్యయు విద్య కను శ్రేష్ఠముగ కరవలెను. ఈ విషయములలో విద్యార్థులు దొరతనమునారి సాంకేతిక పరీక్ష అన్నిటికిని పోవచ్చును. విద్యార్థులు, లండను ఛేంబరు ఆఫ్ కామర్సు, లండన్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ అకౌంం టెంటుస్, కార్పొరేషన్ అకౌంం టెంటుస్, సెంట్రల్ అసోసియేషన్ అకౌంం టెంటుస్ మున్నగు అన్నిదేశీయ వాణిజ్యసంఘ పరీక్షలకు కూడ తరి ఫీను చేయవలెను. 26-6-18 ని క్రమముగ విద్య ప్రారంభింపబడును. పరదేశమునుండి వచ్చు వారికి భోజన వసతులు చక్కగ చేయబడును. ఇతర విషయములు విపులముగ తెలియగోరు వారు ప్రెస్సిపాలుగారికి వ్రాసికొనవలయును.

